

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

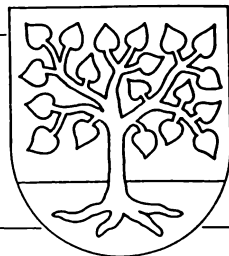
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 21, januar 2000

Indhold

Foreningsprogrammer

F.01 Bording Slægts- og Lokalhistoriske Forening	s. 2
F.02 Grindsted og omegns slægts- og lokalhistoriske Forening	s. 9
F.03 Slægtshistorisk Forening Herning	s. 9-10
F.04 Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn	s. 10-11
F.07 Slægtshistorisk Forening Odense	s. 11-12
F.08 Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers	s. 12-13
F.09 Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn	s. 13-14
F.10 Trekantområdets Slægtshistoriske Forening	s. 14-15
F.11 Slægtshistorisk Forening Vestsjælland	s. 16
F.12 Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn	s. 16-17
F.13 Slægtshistorisk Forening Århus	s. 17-18
F.15 Slægtshistorisk Forening for Aalborg -egnen	s. 18-19
F.16 Egn- og Slægtshistorisk Forening, Holstebro	s. 19-21
F.20 Haderslev Slægtsforsknings Forening	s. 22
F.22 Slægtshistorisk Forening Korsør	s. 22-23
F.24 Roskilde egnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie	s. 24
F.25 Slægtshistorisk forening for Sydsjælland	s. 24-25
F.27 Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland	s. 25-26
F.29 Slægtsforskerne i Silkeborg	s. 26-27
F.30 Amager Slægtshistoriske Forening	s. 27-28
F.31 Ry Slægtshistorisk Forening	s. 28-29
F.33 Slægtshistorisk forening Brønderslev	s. 29-30
F.34 Hvidovre Slægtsforskere	s. 30-31
F.37 Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Østdjursland	s. 31-32
F.39 Slægtshistorisk Forening for Storstrøms Amt	s. 32-33
F.40 Vestlollands Slægts forsknings forening	s. 34
F.41 Nordsjællands Slægtshistoriske Forening	s. 34-35
F.42 Horsense gnens slægtshistoriske forening	s. 35-36
F.43 Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Løgstør og Omegn	s. 36-37
Øvrige programmer: Kolding og Sønderjylland	s. 37
	s. 37-38

SLÆGTEN (ISSN 0905-7064) udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger, p.t. 1. januar og 1. juli. Red.: Anton Blaabjerg, Birgit Øskov og Ole Bech Knudsen. - Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller større dele deraf dog blot efter tilladelse og aftale med forfatteren.

Indhold

- Fra redaktøren s. 3
- Nyt fra SSF s. 3-5
- SSFs weekend-kursus 1999 s. 5-8
- SSFs bestyrelse mv. s. 8
- Programmer, se forsiden s. 9-38
- Ny forening i Løgstør s. 38
- Folkeregistrene og CPR-registret af Knudsen og Porse s. 38-40
- Vore husdyr, af Holger Helbo s. 41-43
- Det står skrevet af Jens Peder Skou s. 44-46
- Biskop Wøldikes hustru, af Carsten F. Fischer s. 46-48
- Valdemar Sejrs igen, af Flemming Aa. Winther s. 49
- Præsteindberetninger, af Holger Hertzum-Larsen s. 50-53
- Vestjyske præsteslægter, af Holger Hertzum-Larsen s. 54-55
- Egmont og Møn, af Anton Blaabjerg s. 55-57
- Småstykker s. 57
- SLÆGTENS publikationer s. 57-60

For uopfordret indsendt stof påtager SLÆGTENS redaktion sig intet ansvar.

Redaktion, ekspedition og betaling

- Anton Blaabjerg, ansv. red., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
E: anton_blaabjerg@post.tele.dk
- Birgit Øskov, eksp., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76,
E: bojen@daks.dk modtager senest 15.5. og 15.11. programmer, artikler samt besked om antal og abonnementsmåde for det kommende nummer. - Ønskes bladet tilsendt samlet, oplyses antal, og ønskes det tilsendt hvert enkelt medlem, indsendes kuverter (selvklæbende, A5 med endelukning, B-mærkede, frankerede med 5 kr., adresserede og afsenderstemplede).

- Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C ☎ 86 11 55 47,
E: obk.aarhus@mail1.stofanet.dk modtager ligeledes senest 15.5. og 15.11. foreningernes betaling (se nedenfor) på **SLÆGTENS giro 0 94 55 87**. - Privatabonnement opkræves een gang årligt (giro vedlagt januar-nummeret), betales senest 1.2.; efterfølgende opkrævning pålægges 10 kr.

Priser

- Abonnement til alle medlemmer i SSFs medlemsforeninger blot 5 kr. pr. nr. + samlet forsendelse 40 kr.
- Privat årsabonnement (2 numre, incl. forsendelse) 50 kr. - Abonnenter bosat i udlandet (også Norden), der benytter giro til betaling, dog 65 kr. + forsendelse. - Løssalg af nyeste nr. 25 kr. + forsendelse. - Ældre numre (nr. 8, 10-17 og 19-20) 10 kr. pr. stk. + forsendelse.
- Annoncer: 500 kr. + moms pr. trykside, en halv eller en kvart side henholdsvis 250 kr. og 125 kr. + moms.

Aktiviteter

8. april
Slægtsforskertræf i Odense

29. april
SSFs årsmøde 2000

15. maj
Sidste frist for indsendelser til SLÆGTEN nr. 22

1. juli
SLÆGTEN nr. 22 udkommer

Fra redaktøren

SSF "har lige siden oprettelsen i 1981 haft det som et mål at etablere en informationsvirksomhed rettet ud mod de tilsluttede foreninger og disse foreningers enkeltmedlemmer." Sådan indledte Ingvar Museus, sammenslutningens daværende formand, sin velkomst til mig som redaktør, da det endelig - efter 9 års forløb - lykkedes at udsende første nummer af bladet for 10 år siden, 1. januar 1990.

Dengang sluttede 8 af 23 medlemsforeninger sig til projektet med knap 600 af 1.975 enkeltmedlemmer, ca. 30% af medlemskaren. - På bladets nr. 21 abonnerer 29 af 36 foreninger med ca. 3.600 af ca. 3.800 enkeltmedlemmer, altså en stigning til over 90% af medlemsskaren. - Bladets oplag er således vokset fra 600 til 4.100, knap 700%!

Den seneste tilgang af abonnerende foreninger er Bording, København og den nye

forening i Løgstør med henholdsvis 35, 550 og 80 eksemplarer, i alt 665 eksemplarer. - Alle nye læsere bydes hjertelig velkommen!

Som forskud på 10 års jubilæet er publikationen *Gemmesider - fra nr. 1-10* udsendt som en hilsen til Birgit Øskov, min medredaktør/ekspedition siden bladets start.

Uden godt samarbejde i redaktionen mellem Birgit Øskov som ekspedition, i starten Bent Askjær (SSFs kasserer), senere Peter Kudsk og nu Ole Bech Knudsen som kasserere og mig som redaktør samt SSFs bestyrelse havde bladet og den - lidt efter lidt - udbyggede forlagsvirksomhed ikke kunnet udvikle sig så positivt, som tilfældet er. - Og til alle implicerede i de forløbne 10 år skal her lyde en tak for indsatsen!

Lejligheden benyttes også til at takke for tilsendte indlæg.

AB

Nyt fra SSF Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger

Årsmøde 2000

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger afholder årsmøde år 2000 lørdag den 29. april på Fredericia Vandrehjem & Kursuscenter, Vestre Ringvej 98, 7000 Fredericia.

Program:

Kl. 12.00 SSF og undervisning i slægtshistorie.

Oplæg og diskussion ved bestyrelsen og SLÆGTENS redaktion.

Kl. 14.15 Eftermiddagskaffe

Kl. 14.45 Årsmøde

Kl. 17.30 Middag

Årsmøde og diskussion er åbne for alle medlemmer af SSFs medlemsforeninger. Bestyrelsen håber på et stort fremmøde.

Forslag til vedtagelse på årsmødet skal være formanden i hænde senest 1. februar.

Priser pr. person:

Eftermiddagskaffe og middag 190 kr.

Eftermiddagskaffe 40 kr.

Tilmelding og betaling til formanden Henning Ballegaard, fmd., Vagtvej 35, 4700 Næstved ☎ 55 75 15 24.

E: henbal@post7.tele.dk

Nyt fra bestyrelsen

ved Kit Bisgaard, sekr., Åstoftens 14, Svogerslev, 4000 Roskilde ☎ 46 38 35 14.

E: kitbi@get2net.dk

I forbindelse med kurset på Snoghøj Folkehøjskole blev der afholdt bestyrelsesmøde i SSF samt et møde mellem bestyrelsen og udvalgene.

I bestyrelsen har vi nu fået en forretningsorden at gå frem efter. Det blev drøftet, hvordan der kan spares penge, da SSF får underskud i år. Vi kan nok især spare på rejseudgifter ved, at bestyrelse og udvalg benytter e-mail i stedet for at holde møder. Når der holdes møder, skal rejsepenge udbetales efter den billigste mulige rejsemåde.

Formanden, Henning Ballegaard, har deltaget i et møde i Dansk Historisk Fællesråd. DHF scanner for tiden alle "stater". Der blev nedsat et udvalg om denne aktivitet, og Henning Ballegaard kom med i dette udvalg.

Vi har forhørt os hos alle universiteterne

og landssekretariatet i Odense om kriterierne for at kunne undervise under Folkeuniversitetet. Vi har ikke fået svar fra Københavns og Aalborg Universitet og rykker igen.

Vi har fået svar på vores forespørgsel om kirkebøger på edb. Det overvejes, at den elektroniske kirkebog udprintes en gang om året. Det forsikres, at forholdene for slægtsforskere ikke bliver forringet.

Der blev indsendt ét forslag til logo. Vi har forespurgt om muligheden for en mindre forenkling.

I mødet mellem bestyrelsen og udvalgene blev der enighed om, at et lille udvalg skulle formulere et forslag om, at SLÆGTEN skal være decideret medlemsblad for alle foreninger. Det skal fremsættes som et punkt på årsmødet.

SSFs tidligere kasserer død

ved Henning Ballegaard, fmd., Vagtelvej 35, 4700 Næstved ☎ 55 75 15 24.

E: henbal@post7.tele.dk

Stefan Andersen døde 29. juli efter nogen tids uheldelig sygdom, 58 år gammel; han blev begravet 6. august, og kirken var fyldt til bristepunktet, for Stefan havde en meget stor berøringsflade.

Stefan var bestyrelsesmedlem og kasserer i *Roskildeegnens Selskab for Genealogi og Personhistorie* siden 1992. Og siden årsmødet 27. april 1996 varetog Stefan på bedste vis hvervet som SSFs kasserer, indtil han på grund af sygdom måtte trække sig. - For denne arbejdsindsats siger vi tak!

Udover disse tillidsposter deltog han i ar-

bejdet i flere andre foreninger, bl.a. sejlsportsforeningen og skisportsforeningen.

Han var tillige en flittigt brugt foredragsholder, som gerne fortalte om sit store arbejde med at finde sin biologiske familie, og hvor han nåede at have stor fornøjelse af sin mødrene slægt.

Dertil kommer, at Stefan var et yderst behageligt og hjælpsomt menneske.

Han efterlader sig sin hustru, Birthe, samt sønnen Michael og svigerdatteren Stine, og vore tanker går til hans familie.

Ære være hans minde.

SSFs slægtshistoriske weekend-kursus holder flyttedag

ved Jesper Ratjen, faglig kursusleder, Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding ☎ 75 51 80 63. E: RJ@kolding-gym.dk

Weekend-kurset kan ikke mere afholdes på Snoghøj Folkehøjskole. En ny interessegruppe har overtaget skolen, hvorved kursusaktiviteten er omlagt, så der ikke mere er plads til vores weekend-kursus. Vi har været glade for at være på Snoghøj med sin atmosfære og centrale beliggenhed, men nu har vi måttet finde et nyt sted at være.

Ønsket har været et centralt beliggende sted (Trekantområdet/Fyn) med tilstrækkelig kapacitet (80-100 pers., hvoraf mange foretrækker enkeltværelse) samt - ikke mindst - en "rimelig" pris. 9 muligheder har været undersøgt (kursuscentre, vandrehjem og højskoler). 4 havde ikke kapaciteten, 3 var for dyre, 1 kunne kun tilbyde en

weekend midt i august (så vi ikke kan nå tilmeldingsproceduren og arbejdet omkring denne).

Nørregaards Højskole i Bjerringbro (mellem Viborg og Langå) kan tilbyde os ophold i den sædvanlige weekend i oktober, en betydelig forøget komfort (værelser med bad/toilet) og til samme pris, som vi gav i Snoghøj i år!

SSFs weekend-kursus 2000 bliver derfor afholdt på Nørregaards Højskole i Bjerringbro 13.-15. oktober 2000.

Det planlagte tema er: *Folkeminder i slægtsforskningen og illustration af slægtsbøger.*

SSFs weekend-kursus 1999

Det slægtshistoriske weekend-kursus blev afholdt 15.-17. oktober 1999 på Snoghøj Folkehøjskole (som det fremgår af foregående indlæg for sidste gang på den nævnte skole) med temaet: Sygdom og sundhed. Her følger - til glæde for de, der ikke kunne være med på kurset - foredragsholdernes litteraturlister.

Jørgen Mikkelsen, arkivar: *Sig mig, af hvem du er blevet smittet*

- Andersen, Knud Holch: Bondelægen. En lokalhistorisk synsvinkel på praktiserende lægevirksomhed og sygdomsbehandling ca. 1900-1935. I *Festskrift til Vagn Dybdahl*, Finn H. Lauridsen, red. 1987, s. 7-29. - En artikel om en lægepraksis på Mors; medicinalberetninger udgør en væsentlig del af kildegrundlaget.
- Boje, Per m.fl.: Moderne tider. Odense 1868-1914, s. 275-95. I *Odense bys historie*, Tage Kaarsted, red., bd 1-10. 1978-88. - Beskrivelsen af byens sundhedsforhold i perioden bygger i stor udstrækning på medicinalberetninger.
- Madsen, Knud Erik: Det kongelige Sundhedskollegiums arkiv. I *Arkivserien*, bd 11, 1980. - Indeholder bl.a. oplysninger om medicinalberetningernes opbygning på forskellige tidspunkter i 1800-tallet.
- Mellemsgaard, Signe: Distriktslægen og læsøboerne. 1992. - Indeholder en transkription af en fyldig fremstilling om sundhedsforholdene på Læsø; den blev indleveret som bilag til medicinalberetningen fra distriktslægen på Læsø i 1859. Bogens indledning giver en god introduktion til medicinsk teori i midten af 1800-tallet.
- Mikkelsen, Jørgen: "Sig mig, af hvem du er blevet smittet". Medicinalberetninger - en guldgrube for lokalhistorikere, i *Journalen*, nr. 4 1997 s. 3-8. - En kort introduktion til medicinalberetninger, belyst med eksempler fra Viborg 1803-1920.
- Mikkelsen, Jørgen: Sundhedsforvaltningen. I *På embeds vegne*, Erik Nørr og Karl Peder Pedersen, red.: København 1998, s. 399-453. - Indeholder transskrip-

tioner samt oplysninger om lovgrundlag, anvendelsesmuligheder m.m. for en række kilder til dansk sundhedsforvaltning ca. 1750-1920.

- Thestrup, Poul mfl.: Mod bedre tider. Odense 1789-1868. I *Odense bys historie*, Tage Kaarsted, red.: bd 1-10, 1978-88, s. 73-95. - Beskrivelsen af byens sundheds-

forhold i denne periode bygger i stor udstrækning på medicinalberetninger.

- Thomsen, Birgit Nüchel: Sociale og hygiejniske tilstande 1861-1909. I *Sundhed og sygdom mens Århus blev stor*, Vagn Dybdahl, red., 1963, s. 9-158. - Indeholder fyldige, kommenterede uddrag af medicinalberetninger fra Århus.

Helen Cliff, mag. art.: Jordemødre fra reformationen til begyndelsen af det 20. århundrede

- Træk af fødselshjælpens historie. I *Forløsning – fødsel med eller mod naturen*, Else Jensen, red., Hundested 1982.
- Jordemoderliv. Borgens Forlag, sept. 1992 s. 152.
- Jordemoderliv. Interviews med pensionerede jordemødre, Center for Samfundsvidenskabelig Kvindeforskning, Arbejdsnotat 1/86, København 198.
- Nød og fattigdom fik jordemødre til at organisere sig. Om jordemødres tidligste organisering i 1870'erne. I *Tidsskrift for jordemødre*, nr. 11 nov. 1987.
- Læserindernes eget blad. Om intentionerne bag udgivelsen af et fagtidsskrift for jordemødre. I *Tidsskrift for jordemødre*, nr. 10 okt. 1990.
- Glimt af jordemødrenes brogede historie. I *Set og sket i Medicinsk Historisk Museum*, efterår 1992.
- Fjende nummer et var barselsfeberen. Historien om venskabet mellem danske jordemødre og deres første landsformand læ-

gen Leopold Meyer. I *Carlsbergfondets Årsskrift*, 1995.

- De forbudte planter i fødselshjælpen. Jordemødres viden om planter og lovgivningen om anvendelsen af planter i fødselshjælpen. I *Årbogen Folk og Kultur*. Udgivet af Foreningen Danske Folkeminder, sommer 1997.
- Nellemose, W, red.: Danmarks jordemødre. Udgivet 1935. - Bogen har et langt historisk afsnit, skrevet af Gordon Norrie. og en omtale af samtlige daværende medlemmer af Den Almindelige danske Jordemoderforening, med personlige data og fotografier, lister over jordemødre, der er udgået fra jordemoderskolen siden 1869 (dog ikke komplet). Findes på Det kgl. Bibliotek, Stadsbiblioteket i Århus og kan muligvis skaffes til folkebiblioteker.
- Møller, J.S: Moder og barn i dansk overlevering. København 1940.

Torsten Sørensen, overlæge: Spedalskhed og Sct. Jørgensgaarde i Danmark

- Ehlers, F: Danske Sct. Jørgensgaarde i middelalderen I *Bibl. læg 1898*, 7. rk. 9. bd. s. 243-288
- Ehlers, E: Danske Sct. Jørgensgaarde i Danmark II. I *Bibl. læg 1898*, 7. rk 9. bd. s. 331-371.
- Ehlers, E: Danske Sct. Jørgensgaarde i middelalderen (suppl.). I *Bibl. læg 1898*, 7. rk. 9. bd. s. 639-644.
- Richards, P: Leprosy in Scandinavia. Medicinsk Årsbok, Medicinal-Historical Mu-

seum, Stockholm 1960

- Bech, S.C.: Politikens Danmarkshistorie. Reformation og renæssance 1533-1596bd. 6, s. 164-65, Politikens Forlag, København 1970
- Kjersgaard, E. og Hvidtfeldt, J.: Politikens Danmarkshistorie. Borgerkrig og Kalmarunion 1241-1448. De spedalske, bd. 4 s. 275-84. Politikens Forlag, København 1970.
- Eliassen, P.: Koldingbogen. I *Koldinghus*,

- Konrad Jørgensens Bogtrykkeri, Kolding 1974.
- Richards, P.: *The Medieval Lepper and his Northern Heirs*. D.S.Brewer, Rowan & Littlefield, London 1977.
 - Andersen, J.G.: *For menneskets skyld. En bog om spedalskhed*. Forlaget Savanne, Christiansfeld 1992.
 - Møller-Christensen, V.: *Lepra og dens historie*. Medicinsk Årbog 1961-62, Munksgaard, København 1962.
 - Andersen, J.: *Studies in the medieval diagnosis of leprosy in Denmark*. (Disputats) København 1969.
 - Greene, G.: *Udbrændt*. Gyldendal, København 1988.
 - Jørgensen, J.: *Lepra*. Mdskr. prakt. lægger 1999, 77 s. 559-68.

Gerda Bonderup, dr.phil.: Sygdomsopfattelse og –bekæmpelse fra oplysningstiden til ca. 1900

Kilder fra Rigsarkivet

- Fra Sundhedsstyrelsen (ikke registreret i publiceret udgave):
- Sundhedscollegiets journaler, kopibøger, deliberationsprotokoller 1803-1895.
- Epidemiberetninger om Koleraen 1853.
- Årlige Medicinalberetninger siden 1803.

Litteratur

- Alver, Bente: "Det er mer mellom himmel og jord". 1990
- Bonderup, Gerda: *Cholera Morbro'r og Danmark*. 1994.

- Gotfredsen, Edvard: *Medicinens historie*. 1973.
- Hastrup, Kirsten mfl.: *Sygdomsbilleder*. Medicinsk antropologi og psykologi. 1986.
- Johannisson, Karin: *Medicinens öga*. 1990
- Rørbye, Birgitte: *Kloge folk og skidt folk*. 1976.
- Lund, Troels: *Sundhedsbegreber i norden i den 16. århundrede*. 1900
- Vallgaard, Signild: *Sjukhus och fattigpolitik*. 1984.

Erik Kann, genealog: Fra fortiden, i nutiden, for fremtiden – om arbejdet med arvelige sygdomme

- Øjenforskningen rykker ind i arkiver og registre. Interview med Erik Kann i *Blindesagen*, 1990 nr. 10, s. 10-11, 1979.
- Danske forskere har fundet genet for medfødt natteblindhed. Interview med Thomas Rosenberg. I *Blindesagen*, sept. 1994.
- Arv och anor. Årbok för Riksarkivet och Landsarkiven, 1996.
- Andreassen, Rix m.fl.: Kortlægning af menneskets arvemasse. Tekniske og juridiske konsekvenser. 1990.
- Glahn, Hans Egede: Oversigt over de vigtigste love, bekendtgørelser, cirkulærer m.v. vedrørende det danske blindesæsen. u.år [1930erne].
- Glahn, Hans Egede: *Indberetninger om blinde*. I *Socialt tidsskrift* nr. 3 1930.
- Hansen, Søren: *Haandbog i den danske medicinallovgivning*. 1905.
- Holm, Eigil: *Arvelighedslære og udviklingslære*. 1989.
- Kann, Erik: 400 years of registration of visually impaired people. From the past, in the present for the future. I *Handicap og Samfund* maj 1997 s. 106-14.
- Kann, Erik m.fl.: Hereditær opticus atrofi. I *Ugeskrift for Læger* 8. maj 1995.
- Kann, Erik m.fl.: Abstract submitted to eorumit 2. Roma, september 21 23 1992.
- Kann, Erik m.fl.: Mysteriet om den ukendte kunstner. I *Oftalmolog*, nr. 3, 1996 s. 16-18.
- Moldenhawer, J.: *Fremstilling af blindeforholdene i Danmark*. 1879.
- Nordstrøm, Stefan: *Gener genom generationer*. 1995.
- Nørby, Søren m.fl.: Lebers hereditære opticusatrofi. I *Ugeskrift for læger*, 22.

- oktober 1990.
 - Rosenberg, Thomas: Registrering af blinde og svagsynede børn og unge. Ikke publiceret manus.
 - Rosenberg, Thomas: Arvelige øjensygdomme. I *Ugeskrift for læger* 20. marts 1989.
 - Rossel, Peter: Medicinsk etik. 1979.
 - Tommerup, Niels Frøland: Medicinsk genetik. 1984.
 - Nordstrøm, Stefan: Gener genom generationer. 1995.
 - Arv och Anor. I Årbok för Riksarkivet och Landsarkiven, 1996.
-

SSFs bestyrelse og medlemsforeninger

- Henning Ballegaard, fmd., Vagtelvej 35, 4700 Næstved ☎ 55 75 15 24.
E: henbal@post7.tele.dk
- Jytte Skaaning, nstfmd., webmaster, Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C ☎ 66 14 88 77. E: skaaning@email.dk
- John Rasmussen, kass., Klintebjergevej 24, 7000 Fredericia ☎ 75 56 26 79.
E: JWR.Fredericia@vip.cybercity.dk
- Kit Bisgård, sekr., Åstoft 14, Svogerslev, 4000 Roskilde ☎ 46 38 35 14.
E: kitbi@get2net.dk
- Bente Klercke Rasmussen, Holbergsgade 23, 2., 8000 Aarhus C ☎ 86 13 92 71.
E: bente.klercke@mail1.stofanet.dk
- Ulla Nørskov (Silkeborg), praktisk kursusleder og kasserer, Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.
E: bent.ulla@vip.cybercity.dk
- Elsebeth Ib (Trekantområdet), kontaktkatalog, Marie Grubbes Vej 9, 7100 Vejle ☎ 23 20 31 11/75 82 61 99.
E: kajib@mail.tele.dk

SSFs internetudvalg

- Jytte Skaaning, webmaster, (bestyrelsen).
- Folmer Riis, konsulent, Alpevej 13, Egebjerg, 5771 Stenstrup ☎ 62 26 17 26.
E: riis@it.dk
- Birgit Øskov, webmaster for SLÆGTEN.

SLÆGTENS redaktion

- Anton Blaabjerg, redaktør, Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
E: anton_blaabjerg@post.tele.dk
- Birgit Øskov, eksp., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76,
E: bojen@daks.dk
- Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C ☎ 86 11 55 47,
E: obk.aarhus@mail1.stofanet.dk
- Bente Klercke Rasmussen, kontaktperson til SSFs bestyrelse.

SSF blev stiftet 23. april 1981 og omfatter nu 35 foreninger med tilsammen ca. 4.000 enkeltmedlemmer; heraf abonnerer de 29 medlemsforeninger med ca. 3.600 enkeltmedlemmer.

I *Slægtens* sommernumre findes en liste over medlemsforeningerne trykt i indmeldelsesrækkefølge, samtidigt tilmeldte i alfabetisk orden.

SSFs kursusudvalg

- Bente Klercke Rasmussen (bestyrelsen).
- Jesper Ratjen (Trekantområdet), faglig kursusleder, Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding ☎ 75 51 80 63.
E: RJ@kolding-gym.dk

Programmer for de på SLÆGTEN abonnerende 29 regionale foreninger. - Foredrag mærket (FU) afholdes i samarbejde med lokalafdelingerne af Folkeuniversitetet.

Bording Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Mødevirksomhed

Der er ikke fastsat mødevirksomhed i foråret 2000.

Tid og sted

Normalt holdes møderne kl. 19.30 på Bording Bibliotek.

Kontingent

45 kr. for enlige, 80 kr. for ægtepar.

Arkivet

Bording Bibliotek, Solsortevej 10, 7441 Bording ☎ 86 86 14 32. Leder: Hans Thomsen. Arkivet har åbent i bibliotekets

åbningstid mandag kl. 14-19, onsdag 10-11.30 og kl. 14-17 samt torsdag kl. 14-19.

Bestyrelse

- Jens Ernst Nielsen, fmd., Gedhusvej 17, 7441 Bording ☎ 97 14 54 50.
- Svend Ivan Jørgensen, sekr., Syrenvej 16, 7441 Bording ☎ 86 86 14 61.
- Betty Andersen, kass., Poppelvej 16, 7441 Bording ☎ 86 86 17 07.
- Hans Thomsen, Poppelvej 9, 7441 Bording ☎ 86 86 10 19.
- Jens Henrik Nohns, Lærkevej 11, 7441 Bording ☎ 86 86 17 52.

Grindsted og omegns Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Onsdag 26. januar

Mogens Hansen, museumschef, Grindsted: Gøgl og gøglere i kulturhistorisk perspektiv.

MH fortæller om de omrejsende folk, som underholder på gader og markedspladser med musik, akrobatik, linedans, tryllekunst, ildslugeri og meget mere. En af de navnkundigste gøglere på de danske markedspladser var tryllekunstneren professor Labri, som hævdes at være ophavsmand til betegnelsen "Vorbasse Krigshavn".

Onsdag 16. februar

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter vises en Grindsted video fra 1975. Videoen blev optaget i anledning af natur- og fritidsudstillingen. Foreningen giver kaffen denne aften.

Torsdag 16. marts (FU)

Esben Graugård, museumsinspektør, Holstebro: Vestjysk studehandel 1788-1968.

Der fortælles om den vestjyske studehandel og en række kendte handelsfamilier som Breinholt og Buch. Der fortælles om drivveje, studefolde og om danske kommissionærer, som slog sig ned i England, da studeeksporten dertil indledtes i 1851. Senere ændrede jernbanetransport og eksportstalde handelens struktur. Endelig trækkes en linie til nyere tid via kreaturkommissionær Ivar Lundgård – Danmarks sidste store studehandler.

Onsdag 10. maj

Udflugt.

Vi mødes kl. 18.30 på parkeringspladsen ved Grindsted Bibliotek. Vi kører i private biler til Give-egnens Museum, Donneruplundvej 2 i Give, hvor vi under en rundvisning på museets permanente udstilling kan få indblik i hedebondens liv og vilkår.

Derefter er der mulighed for at købe kaffe. Pris 20 kr. - kaffe med kringle og lag-

kage 30 kr. Tilmelding senest fredag 5. maj til bestyrelsen.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19.30 på Grindsted Bibliotek. Fri adgang for medlemmer. Ikke medlemmer betaler 25 kr. Alle er velkomne. Medbring selv kaffe til møderne. Bemærk, at mødet 16. marts er en torsdag.

Kontingent

100 kr. - par 150 kr.

Bestyrelse

- Jens Erik Starup, fmd., Horsbølvej 13, 7200 Grindsted ☎ 75 32 23 53. E: Jens.Starup@post2.tele.dk
- Bent Krogsgaard, nstfmd./kass., Dalsøvej 47, 7200 Grindsted ☎ 75 32 19 01.

Slægtshistorisk Forening Herning

Mandag 17. januar

Erik Kann, genealog, Virum: Hvor boede folk, eller noget om at placere indbyggere på korrekt matrikelnummer.

En af de ting, de fleste slægtsforskere forsøger, når de skal fylde kød på det berømte skelet, er at finde frem til, hvor familien boede, altså ikke bare i hvilken landsby - men så sandelig også i hvilket hus, i hvilken gård! Det er ikke helt nemt at finde frem til de rigtige oplysninger: Folketællingernes nummerangivelser er ikke brugelige før tidligst efter 1890, og kirkebøgerne er jo heller ikke ligefrem fyldt med matrikelnumre! I foredraget vil EK forsøge at vise, hvorledes man kan bære sig ad: I foredragets første halvdel gennemgås de kilder, der kan anvendes, og i anden halvdel vises en række praktiske eksempler. Samme aften generalforsamling.

Mandag 21. februar

Hans Christian Bjerg, overarkivar, cand.mag., Rigsarkivet: 9. april 1940 myter og realiteter.

Den tyske besættelse af Danmark 9. april er stadig stærkt omdiskuteret og kan endnu fremkalde følelseladede synspunkter. Selvom begivenheden er godt dokumenteret, lever der stadig mange myter om, hvad der egentlig skete den dag, ligesom mange stadig har fornemmelsen af, at den endelige sandhed ikke er kommet frem.

Mandag 20. marts

Carsten Porskrog Rasmussen, lektor ved Århus Universitet: Bondebefolkningen før landboreformerne.

Foredraget vil handle om de store ændringer i bondestandens sammensætning og vilkår, der skete i århundredernes løb og det kildemateriale, der i hvert fald nogle gange gør det muligt at komme tættere på. Hovedvægten i foredraget ligger i perioden 1500-1750. Vi skal også høre om specielle forhold, der gjorde sig gældende i Hammerum, hvor der var 2 familier på en gård.

Mandag 17. april

Minna Kragelund, lektor, mag.art., Hellerup: Bondekonens klæder og udstyr ca. 1700-1900.

I forelæsningsen belyses kvindens stilling i det traditionelle bondesamfund samt udstyrets betydning for bondepigen for at få en velstillet mand. Og hvilke forældre så ikke gerne deres datter godt gift? Derfor begyndte moderen på datterens udstyr, når denne var 4-5 år gammel. I historisk sammenhæng er skifter en væsentlig kilde til at spore en kvindes udstyr.

Tid og sted

Møderne holdes kl 19.30 i Aktivcentret, Brorsonsvej 12 i Herning. Kaffe/te og brød kan købes.

Kontingent

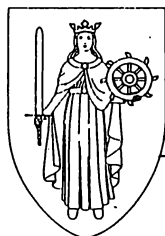
100 kr. årligt for foredrag og SLÆGTEN.
Ikke medlemmer 30 kr. pr. foredrag

Kursusvirksomhed

Ingelise Nielsen: *Slægtsforskning for fortsættelse og gotisk skriftlæsning*. Ekskursioner til landsarkivet i Viborg 10 onsdage kl. 19.15-22 fra midt i januar måned.

Bestyrelse

- Ingelise L. Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds ☎ 97 14 16 32.
- Helen Jensen, Rugvænget 67, 7400 Herning ☎ 97 12 95 71.
- Henry Linnet, Landts Gård 1, 7400 Herning ☎ 97 12 89 19.
- Frej Holm, Grønnegade 7B, 1.sal, lej.2, 7400 Herning ☎ 97 12 51 12.
- Knud Erik Jensen, Vibevej 27, 7451 Sunds ☎ 97 14 15 08.

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 18. januar (FU)

Generalforsamling – dagsorden vedlagt.

Derefter giver Asger Bruun et oplæg til debat om etik i slægtsforskning, Hvad kan vi tillade os at offentliggøre om vore slægtninge?

Tirsdag 15. februar

Hans J. Møller, fhv. overlæge, Hjørring: Sygdomme og sygehusvæsen i Hjørring i 1800-tallet.

Hvad fejlede folk i forrige århundrede, og hvilken behandling kunne sygehusene tilbyde? 3806 patientjournaler fra Hjørrings to første sygehuse blev i 1998 fundet i en skunk på det nuværende sygehus. Foredragsholderen er i gang med at gennemgå dette enestående materiale og har samlet sine foreløbige resultater i hæftet *Hjørring Amts Sygehus 1822-1891*.

Tirsdag 14. marts (FU)

Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Social mobilitet.

Nok var landets befolkning opdelt i sociale klasser, men for nogle lykkedes det at arbejde sig op til højere samfundsklasser; og for andre gik det den modsatte vej! Hæftet *Nutiden og Valdemar Sejrs* viser eksempler på sociale nedture. AB fortæller om både op- og nedture på den sociale rangstige.

Tirsdag 28. marts

Ekskursion til Ugilt Kirke.

Kirken ligger i Ugilt sydøst for Hjørring, hvor vejene Tårs-Sønderskov og Lørslev-Linderum krydser hinanden. Sognepræst Niels Kirketerp viser rundt, og der sluttet med kaffe i præstegårdens konfirmandstue.

Tirsdag 11. april (FU)

Jens Skriver, lic.phil., Århus: Hoveriet i praksis.

Hvad var hoveri? Hvordan fungerede det i praksis? Hvad betød det for de bønder og husmænd, der udførte det? Og for godsejerne? Hvordan gik det for sig, da vore egne aner ydede hoveri? Emnet vil blive belyst ved hjælp af retssager og eksempler på,

hvordan vi kan gense vore egne aner i hovedrikilderne.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.30 i Rådhuskælderen.
Kirkeekskursionen kl. 19 ved Ugilt Kirke.
Kørejlighed kan arrangeres via Asger Bruun. Husk kaffe og brød til møderne.

Kontingent

125 kr.

Lange lørdage på *Historisk Arkiv* i Hjørring

Arkivet holder åbent kl. 10-16 følgende lørdage: 8.1, 5.2., 4.3. og 1.4., hvor vores ar-

kivlaug vil bistå nye slægtsforskere på mikrofilm-læsesalen.

Bestyrelse

- Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24A, 9800 Hjørring ☎ 98 92 70 75.
- Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1, 9800 Hjørring ☎ 98 91 19 84.
E: asger.bruun@get2net.dk
- Erik W. Christiansen, kass., Vestergade 3A, 9800 Hjørring ☎ 98 90 96 40.
- Per Gade Mortensen, Løkkensvej 347, Gjurup, 9800 Hjørring ☎ 98 90 13 47.
- Anna Grethe Christensen, Bellisvej 10, 9800 Hjørring ☎ 98 92 49 22.

Onsdag 26. januar

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter Ole Nederland, fhv. overlærer, Munkebo: Folkeliv i renæssancens Odense. Folkelivet vil blive beskrevet ud fra Odense Bys tingbøger, som Ole Nederland p.t. transskriberer.

Onsdag 23. februar (FU)

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Skolearkivalier - hvor finder vi vore forfædre?

Skolearkivalier er en overset arkivgruppe, hvor man finder meget interessante billeder af sine forfædre. I foredraget vil en række muligheder blive skitseret.

Onsdag 22. marts - bemærk ændret mødedag! (FU)

Margit Mogensen, seniorforsker, ph.d., Rigsarkivet: Præsternes liv og virke belyst ved Rigsarkivets samlinger.

Fra enevældens tid og ind i dette århundrede spillede præsterne en meget vigtig rolle som bindeled mellem det lokale og det centrale i Danmark. De kunne mere end deres fadervor - de administrerede, drev landbrug og samlede viden. Det har sat sig mange spændende spor i arkiverne, ikke mindst i Rigsarkivet, hvor man f.eks. finder deres udnævnelser. I foredraget fortælles bl.a. om de mindre kendte personalhistoriske samlinger af særlig betydning for præsternes historie, og om hvordan man finder sager i forskellige centrale myndigheders arkiver.

Lørdag 8. april

Slægtsforskertræf kl. 9-17 på Mulernes Le-gatskole, Gillestedvej 11. Forskerkataloget forventes udsendt i begyndelsen af februar.

Onsdag 26. april (FU)

Elsa Steen Sørensen, journalist, Skive: Kartoffeltyskerne på Alheden.

Johan Christian Krath (en af hendes egne forfædre) udvandrede fra Sulzfeld i Syd-

tyskland i 1761 for at blive kartoffeltysker på Alheden i Grønhøj. Hør EESs egen fortælling om dette kapitel i Danmarkshistorien og hendes glæde ved at finde ud af, hvor slægten er kommet fra.

Onsdag 24. maj

Sommerudflugt til Fåborg.

Vi mødes kl. 19 på Torvet i Fåborg. Efter rundvisning i Fåborg By ved museumsdirektør Anders Rehde Nielsen besøger vi det kulturhistoriske museum, hvor også Fåborg Byhistoriske Arkiv har tilhuse. Kaffe/the medbringes.

Kursusvirksomhed

a) Jytte Skaaning: *Gotisk skriflæsning for begyndere*. 10 torsdage kl. 19.15-21.35 fra 13. januar.

b) Jytte Skaaning: *Gotisk skriflæsning for begyndere* - lidt øvede. 10 torsdage kl. 13.30-15.50 fra 13. januar.

c) Jytte Skaaning: *Gotisk skriflæsning for øvede*. 10 tirsdage kl. 19.15-21.35 fra 1. februar.

d) Jytte Skaaning: *Gotisk skriflæsning for videregående*. 10 mandage kl. 16.30-18.50 fra 10. januar.

Kurser i slægtsforskning for begyndere, brug af pc i slægtsforskning og opfølgingskursus vil blive tilbudt i efterårssæsonen 2000. Kurserne a,c og d afvikles på

AOF-Centret, Vestre Stationsvej 8-10 i Odense C, medens kursus b afvikles på AOF-Centret, Hunderupvej. Nærmere oplysning hos JS, tilmelding til AOF, Odense ☎ 66 12 65 84.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.15 i Sct. Knud Salen, Klosterbakken – undtagen Træffet 8. april og sommerudflugten til Fåborg 24. maj. Kaffe/the kan medbringes eller købes.

Kontingent

100 kr. for foreningens tilbud og SLÆGTEN.

Bestyrelse

- Jytte Skaaning, fmd., Vinkældervej 6A, 5000 Odense C. ☎ 66 14 88 77. E: skaaning@email.dk

- Paul Madsen, nstfmd./sekr., Vissenbjergvej 5, 5230 Odense M. ☎ 66 13 98 12.

- Inge Skipper, Krogløkkeparken 24, 5240 Odense NØ. ☎ 66 10 90 52. E: skipp@post6.tele.dk

- Finn Grandt-Nielsen, Stavrevej 27, Måle, 5300 Kerteminde ☎ 65 34 24 30. E: fgn@post.odkomm.dk

- Sonja Hjælm Pedersen, Toppen 10, 5270 Odense N. ☎ 66 18 07 04.

- Jytte Faueryby, J.L. Heibergs Vej 97, 5230 Odense M. ☎ 66 12 80 02. E: jyhafa@get2net.dk

Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

Tirsdag 11. januar

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Tirsdag 25. januar

Samarbejdsaften.

En aften, hvor man kan komme med sine problemer. Det kan være problemer med

skriflæsning, problemer med at finde det eller den, man leder efter. Kom og få en snak om, hvad I arbejder med. Foreningens bibliotek er åbent.

Tirsdag 8. februar (FU)

Hans Jørgen Marker, Dansk Data Arkiv: Dansk Data Arkiv og slægtshistorikerne.

DDA har indsamlet historiske forskningsmaterialer siden 1973. I de senere år er der i forbindelse med kildeindtastningsprojektet også opbygget en stor samling af

data, persondata, som er indtastet af amatørhistorikere. Data fra DDA er tilgængelige på flere måder: Disketter, CD-ROM og Internet. DDA hjælper også kildeindtastere med kurser og forbedret adgang til kilde-materialer.

Tirsdag 14. marts (FU)

Gregers Hvidkjær, vagtmester, Landsarkivet for Fyn. Lægdsruller ca. 1788 – ca. 1900.

På instruktiv vis fortælleres om arbejdet med rullerne efter stavnsbåndets ophævelse. Rullernes værdi for slægtsforskningen påpeges, og praktiske råd gives. Søruller vil også blive omtalt.

Tirsdag 11. april (FU)

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby. Slægtsforskere: Lad os gøre noget – ved det!

Slægtsforskning: Er det små sedler med navne og årstal, ringbind og plastlommer, tavler og skemaer? Eller er det – også – sammenskrivning af alle notaterne, præsentation af materialet for "ikke-slægtsfor-

skere" og glæden ved at skrive fremfor manien med at samle?

Tid og sted

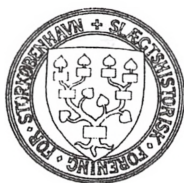
Alle møder foregår i Kulturhuset, Stehmannsgade 2, Randers, mødelokale 3 kl. 19.30. Ved FU-foredrag er alle velkomne.

Kontingent

120 kr.

Bestyrelse

- Karl Erik Jensen, fmd., Præstegårdsvej 1a, Øster Velling, 8900 Randers ☎ 86 46 70 08. E: raskjens@post9.tele.dk
- Herman Hedegaard Nielsen, kass., Solgaardsvænget 12, 8370 Hadsten ☎ 86 49 10 65.
- Jan Hyllested, sekr., Marienborgvej 30b, 8900 Randers ☎ 86 42 86 49.
- Bente Quist Gregersen, Platanvej 61, 1. sal., 8900 Randers ☎ 86 41 45 08.
- Kurt Hermansen, arkivbestyrer, Kildevej 10, 8870 Langå ☎ 86 46 16 06.

Mandag 10. januar

Birgit Bender, stadsarkivar fra Malmö Stadsarkiv: Slægtsforskning i Sverige.

I foredraget fortælleres om kirkebogsføring og -registrering i Sverige op gennem tiden og om kilder til slægtsforskning. Hvorledes ser materialet ud? Hvordan afviger det fra danske forhold, hvor og hvordan arbejder man med det? Hvor ligger forskningscentre? Foredraget bliver på forstå-

eligt svensk - brug af mange overheads vil lette forståelsen, som gik fint i Aalborg, hvor Birgit Bender også har fortalt om svensk slægtsforskning.

Mandag 14. februar

Margit Mogensen, arkivar, ph.d., Rigsarkivet: Præsternes liv og virke, belyst ved Rigsarkivets samlinger.

Fra enevælden til ind i dette århundrede spillede præsterne en meget vigtig rolle som bindeled mellem det lokale og det centrale i Danmark. De kunne mere end deres fadervor - de administrerede, drev landbrug og samlede viden. Det har sat sig mange spændende spor i arkiverne, ikke mindst i Rigsarkivet, hvor man f.eks. finder deres udnævnelser. I foredraget fortælleres bl.a. om de mindre kendte personalhistoriske samlinger af særlig betydning for præ-

sternes historie, og om hvordan man finder sager i forskellige centrale myndigheders arkiver.

Mandag 13. marts

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Jan Pedersen, vagtmester, Landsarkivet for Sjælland: "Det kommer an på ..."

Utallige gange i min tid på Landsarkivet har jeg mødt spørgsmålet: "Hvordan finder jeg noget mere om en af mine forfædre, han/hun var et helt almindeligt menneske?" Svaret er: "Det kommer an på ..."

Foredraget tilsigter at give introduktion til en lang række af de arkivfunds, hvor man finder "almindelige mennesker".

Mandag 10. april

Min egen slægtsforskning.

Denne aften vil vi lave et arrangement, hvor vore medlemmer selv skal medvirke og vise, hvordan de har ordnet deres egen slægtsforskning, med data, billedmateriale og andre spændende ting. Her kan du møde og snakke med andre slægtsforskere, som måske arbejder med de samme ting som du. Har du nogle interessante gamle ting, eventuelt fra din slægt, som du vil vise andre af vore medlemmer, kan du eventuelt medtage dem denne aften. Lokalet vil blive delt i fire afdelinger, et for hver af vore landsarkivområder: Nordjylland-Sønderjylland-Fyn-Sjælland.

Forårsudflugten lørdag 6. maj

Vi påtænker denne gang at lave en hyggelig tur til et sted på Sjælland, hvor vi skal besøge nogle spændende steder og spise et godt sted. Reserver derfor allerede nu denne dato. Nærmere oplysninger om udflugten i næste nummer af *Slægt og Stavn*.

Tid

Hvor intet andet er anført, er det kl. 19.

Nyt sted fra januar 2000

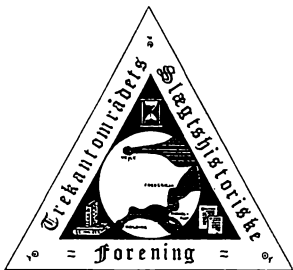
Vi har undersøgt forskellige muligheder. Vi ved, at en meget stor del af vore medlemmer er ældre mennesker, som ikke er glade for at gå ud om aftenen i mørke gader, derfor har vi besluttet, at vore møder fremover skal afholdes i Mormonkirkens lokaler i Ballerup-Centret. Lokalerne ligger i den samme bygning, hvor S-toget holder, så man kan gå lige fra tog og bus op til lokalet. Der er fine parkeringsforhold. Til og fra Ballerup S-station er der gode busforbindelser.

Kontingent

125 kr. – samboende medlem 50 kr. Gæstebillet til foredrag 20 kr. pr. gang.

Bestyrelse

- Anna Margrethe Krogh-Thomsen, fmd., Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke ☎ 47 17 92 51. E: krogh@get2net.dk
- Erling Dujardin, kass., Digehuset 5, st.1., 2670 Greve ☎ 43 90 86 25. E: fam.dujardin@image.dk
- Gyda Mølsted, sekr., bladmedarbejder, Ajax Alle 18, 2650 Hvidovre ☎ 36 49 28 78.
- Inger Lerche, red., Lehwaldsvej 3-5D, 2800 Lyngby ☎ 45 87 83 08.
- Tage Ejbøl, Fortvej 206, 2610 Rødovre ☎ 36 41 16 51.
- Ole Wagn, Kroghøjvej 189, 2880 Bagsværd ☎ 44 98 73 95.
- Peter Wodskou, Arnesvej 44, 2700 Brønshøj ☎ 38 28 94 75.
E: peter.wodskou@get2net.dk
- Ruth Elsåe, suppl., Gl. Strandvej 193A, 3060 Espergærde ☎ 49 13 20 12.

Mandag 10. januar (FU)

Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Ejendoms historie på landet. Hvordan følges en ejendom tilbage til 1600-tallet?

Mandag 14. februar (FU)

Inger Hartby, arkivar, Pederstrup: Navnets kulturhistorie. Med eksempler fra FT belyses forskelle i navneskikke og opkald i håndværker- og bondeslægter.

Mandag 13. marts

Generalforsamling.

Derefter film om *Forskning i klippehulerne, Utah*. Om forskning i mormonernes store bibliotek i Salt Lake City.

Mandag 27. marts

Besøg på Kauslunde lokalhistoriske Arkiv kl. 19.

Afgang fra Fredericia kl. 18.30. Samkørsel arrangeres. Max. 20 deltagere. Tilmelding til bestyrelsen senest 20. marts. Esther Nørrelykke tager imod og viser os "sit" arkiv. Vi får også kaffe.

Mandag 10. april (FU)

Anna Rasmussen, bibliotekar, Hylke: Pige- og koneliv på landet. Titlen taler for sig selv!

Tid og sted

Kl. 19.30 på Lokalhistorisk Arkiv, Frederik III's Vej 6, Fredericia. Mødelokalet er åbent fra kl. 18.30, således at der er lejlighed til slægts snak og til at benytte foreningens bibliotek. Udlån fra dette sker i forbindelse med møderne. I forbindelse med møderne vil der altid være hjælp at hente til tydning af gotisk skrift eller ideer til at komme videre.

Kontingent

120 kr., par 180 kr., gæstebillet 25 kr. Kaffe/te "ad libitum": 5 kr.

Bestyrelse

- Jesper Ratjen, fmd., Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding ☎ 75 51 80 63. E: Rj@kolding-gym.dk
- Elsebeth Ib, nstfmd., Marie Grubbesvej 9, 7100 Vejle ☎ 75 82 61 99.
- Tommy Hansen, kass., Islandsvej 1, 5500 Middelfart ☎ 64 41 49 77.
- Erik Guldager, sekr., Brandtlundsvej 4, 7080 Børkop ☎ 75 86 61 40.
- Inger Madsen, bibl.et kantor, Dronningensgade 33, 7000 Fredericia ☎ 75 92 73 04.
- Jørgen Nissen, moccamester, Bjerggade 2, 7000 Fredericia ☎ 75 93 46 74.

Onsdag 9. februar kl. 19 på Holbæk Bibliotek, Nygade 9-13

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter dialog om, hvordan en egns historie kan gribes an. Bruno Ahlquist fortæller indledningsvis om, hvordan han i praksis har foretaget indsamling af data og registreret dem.

Møder i marts og april

Disse møder er endnu ikke fastlagt, men vil fremgå af foreningens eget blad, der udkommer i begyndelsen af januar.

Kontingent

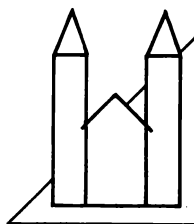
130 kr., pensionister 100 kr.

Bestyrelse

- Bruno Ahlquist, fmd., Kildevang 16, Herslev, 4000 Roskilde ☎ 46 40 12 27.
E: ahlquist@vip.cybercity.dk

- Poul Gyllun, nstfmd., Strandhaven 69, 4400 Kalundborg ☎ 59 51 60 40.
- Bjarne Petersen, kass./redaktør, Wessels Have 4, 4300 Holbæk ☎ 59 44 12 40. E: bronno@nethotell.dk
- Annette Madsen, sekr., Bildsøvej 81, 4200 Slagelse ☎ 58 54 91 77.
- Henning Petersen, Rahbeks Have 13, 4300 Holbæk ☎ 59 43 26 43.

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN

Torsdag 3. februar

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Herefter er det medlemmernes aften. Har du noget at fortælle eller noget at vise frem? Ønsker du at afhænde noget, enten forære det væk eller sælge? Ønsker du hjælp til et eller andet, eller søger du kontakter til bestemte områder? Så mød op på denne aften og lad os hjælpe hinanden.

Torsdag 24. februar (FU)

Kirstin Nørgaard Pedersen, lokal- og slægtshistoriker, Beder: Den salig kones gangklæder.

Hvordan så tøjet ud? Hvad dækker de mange mærkelige betegnelser, som man ser opremset i skifternes beskrivelser af "den salig kones" eller "mands" gangklæder, når tøjet omhyggeligt stykke for stykke blev vurderet? Foredraget, der illustreres med lysbilleder, vil med adskillige skifter som grundlag omhandle både mands- og kvindekklæder fra by og land.

Torsdag 16. marts (FU)

Erik Kann, genealog ved Statens Øjenklinik: Vejen til evig lykke – om brugen af edb til slægtsforskning.

Er brugen af edb i slægtsforskningen alene lig med lettelser, forenklinger og bedre overblik, eller er der også ting, der bliver vanskeligere? I aftenens foredrag foretages en nøgtern gennemgang af de muligheder og de konsekvenser, der følger af at bruge edb til slægtsforskning.

Torsdag 6. april (FU)

Jytte Skaaning, genealog, Odense: En speciel forsørgelsessag: Ane Kirstine Jørgensen 1834-?

AKJ indlægges febersyg på Odense Fattiggård. Men hvor er hun forsørgelsesberettiget? Vi følger hendes "spor" gennem forskellige arkivalier. Hvordan ender hendes dage?

Lørdag 6. maj

Udflugt til Salling med besøg på Østergård. Afg. Viborg kl. 12.30. Endeligt program foreligger ved generalforsamlingen og udleveres ved tilmelding, der er bindende og nødvendig, da der er begrænset deltagerantal (50). Pris 60 kr. for bus, kaffe på en kro og guide.

Husk: Tilmelding og betaling senest 6. april.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført kl. 19.30 Viborg Centralbibliotek, Vesterbrogade 15 (den gamle indgang). Man medbringer selv kaffe og brød. Entre for ikke-medlemmer ved foredragene: 20 kr.

Kontingent

150 kr. pr. husstand for foredrag, SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Kursusvirksomhed

Anton Blaabjerg: Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier (FU)

Fra 17. januar og 10 mandage. For begyndere og fortsættere. Vi går i gang med

arkivaliernes gotiske skrift og opnår derved læsefærdighed. Samtidig præsenteres typiske slægts- og lokalhistoriske aktstykker fra 1800-tallet og tilbage til 1600-tallet, og vi snakker om, hvor disse arkivalier findes i arkiverne. Centralbibliotekets studiekreds-lokale 5, kl. 16.30-18.30. Pris 400 kr. Yderligere oplysning samt tilmelding hos læreren ☎ 86 61 04 36.

Bestyrelse

- Holger Helbo, fmd., N. Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro ☎ 98 54 70 15.
E: helbo.finderup@net2net.dk
- Anton Blaabjerg, nstfmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
E: anton_blaabjerg@post.tele.dk
- Peter Kudsk, kass., Søvej 7B, 8800 Viborg ☎ 86 60 08 11.
E: pkudsk@post12.tele.dk
- Tove Krog, skr., Møllevvej 11A, 8800 Viborg ☎ 86 67 10 99.
- Minna Thorhauge, pr., Danmarksvej 50, st.th., 8800 Viborg ☎ 86 62 65 36.

Århus

Mandag 10. januar

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter bogauktion.

Mandag 14. februar (FU)

Hanne Willert, kultursociolog, København: Folketællinger, og hvad vi kan læse ud af dem.

Med kopispredningen og Internettet er folketællinger blevet en kildegruppe, der er let adgang til. Vi skal høre om folketællingerne generelt, hvad de oplyser om, og hvad de ikke oplyser om, samt om forskellene fra tælling til tælling. Hanne Willert fortæller også om sin egen undersøgelse af husfolk, hvor hun fulgte de enkelte familier gennem flere folketællinger for at afdække, hvor almindeligt det var, at bedsteforældrene boede sammen med de unge familier. Var det en kortvarig nødløsning? Eller blev de boende til de døde?

Mandag 13. marts (FU)

Svend Jacobsen, adjunkt, Hellerup:
Tingbøger.

I mange landsogne findes der først kirkebøger fra efter år 1700. Tingbøgerne, der ofte rækker betydeligt længere tilbage i tid, bliver derfor en meget vigtig kilde til også at føre bondeslægter langt tilbage. Foredraget koncentrerer sig om de gamle 1600-tals tingbøger og vil med et omfattende eksempelmateriale vise deres betydning for slægtsforskning.

Mandag 3. april (FU) – bemærk 1. mandag i måneden

Jesper Ratjen, cand.scient., lektor, Kolding:
Kortblade viser slægtens landskabelige omgivelser.

En gennemgang af danske kortblade, flyfotos og lignende til oplysning om nutidens og fortidens kulturlandskaber og deres ændring. Hvordan kan vi anvende dette materiale, som også rummer et righoldigt navnestof, og hvordan skaffes det relevante materiale frem til brug? Illustreres med overheads/lysbilleder, og eksempler på kortblade/flyfotos vil blive lagt frem til studium.

Praktiske oplysninger

Kl. 19.30 – hvis intet andet er nævnt i Hornungstuen, Studenternes hus, Nordre

Ringgade 3 (hovedindgang). Også indgang fra P-pladsen på Katrinebjergvej bag Studenternes hus. Betaling for lokaleleje og kaffe med brød 30 kr. Alle er velkomne.

Kontingent

190 kr. omfattende foredrag, SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Nyhedsbreve

Manglende *nyhedsbreve* kan fås hos Ole Bech Knudsen og Bente Klercke Rasmussen.

Bestyrelse

- Tove Glud Rasmussen, fmd., Nøddevej 2, 8260 Viby J. ☎ 86 14 43 11.
E: toveglud@mail1.stofanet.dk
- Bente Klercke Rasmussen, nstfmd., Holbergsgade 23, 2., 8000 Århus C. ☎ 86 13 92 71.
E: bente.klercke@mail1.stofanet.dk
- Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3. tv., 8000 Århus C. ☎ 86 11 55 47.
E: obk.aarhus@mail1.stofanet.dk
- Ib Paikjær Jensen, sekr., Byløkken 25, 8240 Risskov ☎ 86 21 47 47. E: paik.@get2net.dk
- Erik Bjerre Fisker, Holbergsgade 23, 1., 8000 Århus C. ☎ 86 12 20 30. E: ebf68@hotmail.com

Mandag 3. januar (FU)

Jens Skriver, lic. phil., Århus: Hoveriet i praksis.

Hvad var hoveri? Hvordan fungerede det i praksis? Hvad betød det for de bønder og husmænd, der udførte det? Og for

godsejerne? Hvordan gik det for sig, da vore egne aner ydede hoveri? Emnet vil blive belyst ved hjælp af retssager og eksempler på, hvordan vi kan gense vore egne aner i hoverikilderne.

Mandag 31. januar kl. 19

Besøg på Nordjysk Spejdermuseum i "Spejderborgen", Kong Hans Gade 1 i Aalborg. Vi får en rundvisning, mulighed for at studere/forske på egen hånd – og drikker vores kaffe, inden vi går hjem. Tilmelding til Jørgen Laustsen senest 20. januar.

Mandag 7. februar

Mødeaften i konfirmandstuen og på læsesalen i Arkivet. Hvem holder "10 minutter"? Meld dig som "foredragsholder" til Birgit Øskov i god tid forinden. Aftenens emne i læsesalen er i øvrigt *De elektroniske muligheder på Arkivet*.

Lørdag 12. februar kl. 10-16 i foredragssalen i Medborgerhuset, Aalborg.

I samarbejde med DIS-Danmark indbydes til en dag med emnet *Kildeindtastninger og konstruktion af hjemmeside*.

Kaj Ahlburg og Vagn Lihn Kristensen: Kildeafskrifter og kildeindtastninger i KIP – om erfaringer med edb-indtastninger af kirkebøger og folketællinger.

Dagens andet emne er hjemmesider. Her vil blive demonstreret nogle af de muligheder, der er for at opbygge sin egen hjemmeside på Internettet. I skrivende stund er der endnu ikke sat foredragsholder på.

Tilmelding senest 5. februar til en af nedenstående kontaktpersoner:

Knud Aagaard ☎ 86 95 15 86. E: kaagaard@post3.tele.dk

Svend-Erik Christiansen ☎ 86 25 22 52. E: sec@forum.dk

Birgit Øskov ☎ 98 17 63 76. E: bojen@daks.dk

Mandag 6. marts (FU)

Helen Cliff, mag.art., Institut for folkløstik, Københavns Universitet: Danske jor-

demødres historie fra reformationen til 1800-tallet.

Foredraget beskriver udviklingen i de livs- og arbejdsvilkår, som danske jordemødre har haft gennem tiderne. Oprindeligt blev fødselshjælpen varetaget af de såkaldte hjælpekoner eller nærkoner. Ordet "jordemor" anvendes først fra 1500-tallet. Disse kvinder havde ikke nogen formel uddannelse i fødselshjælp, og fødslerne var et rent kvindeanliggende. Men efter reformationen i 1536 begyndte stat og kirke at fatte interesse for jordemødrene, og med kirkeordinansen blev det i 1537 bestemt, at præsterne skulle "overhøre" jordemødrene for at sikre sig, at de havde det rette religiøse sindelag. Men nogen faglig uddannelse var der slet ikke tale om.

Mandag 13. marts

Aftentur til landsarkivet i Viborg.

Busen afgår kl. 17.45 fra Aalborghallens parkeringsplads. Læsesalen er åben i tiden kl. 19-22. Pris pr. person 60 kr. Tilmelding/aflevering af bestillingssedler til Ingrid Gade senest 6.3. Der må højst afleveres 3 - sedler pr. deltager, og de skal være forsynet både med arkiv- og løbenummer. Der er selvfølgelig mulighed for at forske uden, at man på forhånd har afleveret bestillingssedler. Tilmelding er bindende, med mindre der sendes afbud senest 10.3.

Mandag 3. april

Mødeaften i konfirmandstuen og på læsesalen i Arkivet. Hvem holder "10 minutter"? Meld dig som "foredragsholder" til Birgit Øskov i god tid forinden. Aftenens emne i læsesalen er i øvrigt *Udvandrerearkivet*.

Mandag 1. maj

Generalforsamling – dagsorden vedlagt.

Derefter foredrag af Svend Andersen, lærer, Aabybro: Hvad gemte sig bag dåbsattesten!

De fattige skrev ingenting selv – kunne vel dårligt nok skrive. Havde vel heller ik-

ke tid og overskud i den evige kamp for at sikre det daglige brød. De efterlod sig ingenting – havde vel ingenting at efterlade. Men de fik mange børn. Nogle af dem overlevede endda, skønt de havde så lidt at stå imod med. De arvede fattigdommen som en næsten umulig udgangsposition for en ændring af deres sociale placering. Men samtidig bar de kimen i sig til den protest og den kamp, der senere førte til vores velfærdssamfund. SAs beretning handler om et par kvinder. Ikke et par tilfældige kvinder – men hans bedstemor og tipoldemor. Fattige. Alligevel efterlod de sig spor – brikker til et puslespil, der gør det muligt også at skrive deres historie. Hans historie.

Tid og sted

Hvis intet andet er nævnt - kl. 19.30: Medlemsmøderne på Arkivet, Arkivstræde 1 (ved Vor Frue Kirke) og foredragene i foredragssalen over Vestbyens Bibliotek, Dannebrogsgade 43, Aalborg.

Kontingent

110 kr. pr. husstand for alle foreningens tilbud, SLÆGTEN OG HVEM FORSKER HVAD. Ved møderne kan der købes kaffe/the - 5 kr.

Kursusvirksomhed

Finn Jelstrup: *Kursus i brug af Win-Family, nyeste version for Windows 95/98.* Start: 26.1. - 5 onsdage kl. 16-18.35. Kurset er for de brugere af Win-Family, som allerede har arbejdet med det, men som gerne vil videreudbygge deres viden. Der arbejdes med referencemateriale, fotos og scannede tekster, design af udskrifter og opdeling af data. Medbring kopi på diskette af egne data og billedmateriale til scanning. Finn Jelstrup: *Kursus i brug af Internet til slægtsforskningsformål.* Start: 8.3. - 5 onsdage kl. 16-18.35. Hvordan kan man til slægtsforskning udnytte de store muligheder, Internettet tilbyder? Der arbejdes med

danske og udenlandske arkiver, steder, private osv. som stiller data til disposition. Efter deltagerens eget valg kan de hentede oplysninger integreres i slægtsforskningsprogrammerne Brothers Keeper eller Win-Family. Kursusstedet har adgang til Internettet fra alle elev-pc'ere. Medbring gerne kopi på diskette af egne slægtsforskningsdata.

Begge kurser foregår på Kjellerupsgades Skole i Aalborg, tilmelding skal ske til FOF ☎ 98 13 82 33, og nærmere oplysninger fås hos Finn Jelstrup ☎ 98 14 44 96. Grundlæggende kendskab til brug af Windows 95/98 er nødvendig

Bestyrelse

- Birgit Øskov, find./kass., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.
E: bojen@daks.dk
- Ingrid Wisborg Gade, sekr., Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg ☎ 98 12 65 15. E: iwg@post.tele.dk
- Jørgen Laustsen, Thorvaldsensvej 2, 9000 Aalborg ☎ 98 13 53 39.
E: jl.lause@get2net.dk
- May Britt Hansen, Malurtvej 21, II th., 9000 Aalborg ☎ 98 79 00 24.
E: mbh@etklikherfra.dk
- Jørn Elstrøm Toldbod, Sindalvej 19, 9220 Aalborg Øst ☎ 98 15 79 65. E: jtold@daks.dk
- Allan Øer Gøttrup, suppl., Vildsundvej 49, 9220 Aalborg Øst ☎ 20 61 73 62. E: allan_gottrup@hotmail.com
- Lindy Kær, suppl., Byrstedvej 46, Byrsted, 9240 Nibe ☎ 98 38 73 56
- Finn Hejlesen Jakobsen, revisor, Kvisten 27, 9260 Gistrup ☎ 98 32 32 07.
- Kirsten Bovin, revisor, Tinesvej 52, 9380 Vestbjerg ☎ 98 29 68 30.
E: bovin@post5.tele.dk

Egns- og Slægtshistorisk Forening, Holstebro

Torsdag 20. januar

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter vil arkivleder Bent Holm m. fl. vise rundt på Holstebro Lokalhistorisk Arkiv samt i magasinerne. Man vil få et indblik i de mange uvurderlige hjælpemidler, arkivet råder over m.h.t. lokal- og slægtsforskning. Foreningen er vært ved kaffe/te og brød denne aften.

Torsdag 24. februar (FU)

Torben Skov, museumsdirektør, Holstebro Museum: Joachim Weller, guldsmed i Holstebro fra 1754-92.

Med udgangspunkt i Holstebro Museums registrering af Joachim Wellers arbejder igennem de sidste 25 år gøres rede for guldsmedehåndværkets historie i Holstebro. Efter kaffen vil der være mulighed for at få bestemt medbragt sølvtøj, hvorfor vi skal opfordre folk til at tage ældre sølvgenstande med.

Torsdag 23. marts (FU)

Svend Jacobsen, lektor, Lyngby: Bondeslægter i 1600-tallet.

Gamle regnskaber, som f.eks. gods-, lens-, ekstraskatte- og kirkeregnskaber samt de gamle tingbøger er kilder, ved hjælp af hvilke man ofte vil kunne føre bondeslægter langt tilbage i 15/1600-tallet, også i sogne, hvor kirkebøgerne først begynder væsentligt senere. Dette vil foredraget handle om, illustreret med talrige konkrete eksempler.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Holstebro Museum. Kaffe og brød medbringes.

Kontingent

150 kr. pr. husstand.

Kursusvirksomhed

Anton Blaabjerg: *Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier - For begyndere og fortsættelse.* (FU) Fra 11.1. - 10 tirsdage på Nørrelandskolen lokale nr. 11 kl. 18.30-20.30. Pris 400 kr. Yderligere oplysninger samt tilmelding til Hans Toudal ☎ 97 42 31 40.

Bestyrelse

- Jytte Knudsen, fmd., Fabersvej 48, 7500 Holstebro ☎ 97 42 69 86/97 49 51 00.
- Kristian Øllgaard, kass., Østerled 2, Mejrup, 7500 Holstebro ☎ 97 42 55 10.
- Inger Krog, sekr., Fiilsvej 16, 7500 Holstebro ☎ 97 42 61 62.
- Hans Toudal Pedersen, Asagården 1, 7500 Holstebro ☎ 97 42 31 40.
E: hato@post2.tele.dk
- Per Nørgaard Laugesen, Klostervej 89, Tvis, 7500 Holstebro ☎ 97 43 52 55.
- Åse Klostergaard, Naltoftevej 5, Borbjerg, 7500 Holstebro ☎ 97 46 13 59.
- Helle Leth Jensen, Griegsvej 49 A, 7500 Holstebro ☎ 97 42 99 31.

Tirsdag 4. januar kl. 14-17

Første tirsdag i måneden, vi mødes i Marie Lauritzens Hus. Kom med de problemer I har.

Onsdag 12. januar kl. 19.30

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

På valg er Orla Madsen, Hanne Franck og Hans Chr. Baagøe. Alle modtager valg.

Tirsdag 18. januar kl. 19

Gotisk skriftlæsning begynder igen efter juleferien. Studiekredsen slutter 28. marts.

Tirsdag 1. februar kl. 14-17

Første tirsdag i måneden: Åbent hus.

Lørdag 5. februar kl. 10-15

Haderslev Daghøjskole: Allan Rokkedahl, Sv. Aa. Mikkelsen, H. C. Baagøe vil lede jer ind på Internettet og finde de adresser, der har relation til slægtsforskning. I kommer til selv at betjene pc'eren på nettet. Alle kan få udbytte af kurset, også selv om du ingen pc har. Pc-tid kan lånes på biblioteket. Se omtale i nyhedsbrevet.

Onsdag 23. februar kl. 19.30

Aneaften.

Tirsdag 7. marts kl. 14-17

Første tirsdag i måneden: Åbent hus.

Onsdag 15. marts kl. 19.30 (FU)

Svend-Erik Christiansen, Århus: Lokalkiverne, hvad kan de give os, og hvordan kan vi bedst bruge dem.

Der bliver flere og flere lokalarkiver rundt omkring, og de må kunne bruges i vort arbejde med slægtsforskning. Vi vil denne aften denne aften få en hel del at vide om det.

Tirsdag 4. april kl. 14-17

Første tirsdag i måneden: Åbent hus.

Onsdag 5. april kl. 19.30 (FU)

Svend Jacobsen, adjunkt, Hellerup, vil fortælle om gamle regnskabers brug i slægtsforskningen.

I foredraget omtales f. eks. amts-, lens-, gods-, kirke- og ekstraskatteregnskaber, som ikke kun består af tal, men som også indeholder en mængde personal- og slægts-

historiske oplysninger. Alt sammen belyst med eksempler.

Onsdag 26. april kl. 19.30

Jytte Skaaning, genealog: Begravelses- og stolestaderegistre.

Hvordan disse kan bruges, hvor kirkebogen er gået tabt. Stolestaderegistret fra Assens vil blive benyttet. Uoverensstemmelser om stolestader kunne blive til retssager. – Sidste frist for tilmelding til besøget i Flensborg.

Tirsdag 2. maj kl. 14-17

Første tirsdag i måneden. Åbent hus.

Onsdag 17. maj kl. 19 – Husk pas!

Besøg på Det Danske Bibliotek i Flensborg. Vi får at vide, hvad arkivet har at tilbyde os. Tilmelding. Vi mødes på Hertug Hans Plads kl. 17.30. Vi kører sammen herfra i bus, hvis vi er deltagere nok. Vi samler op i Aabenraa. Herfra til Det danske Bibliotek.

Mødested

Hvis ikke andet er nævnt, er mødestedet Marie Lauritzens Hus, Bramdrup Vestergade 7, Bramdrup pr. Haderslev.

Kontingent

100 kr., par 125.

Bestyrelse

- Orla Iver Madsen, fmd., Skovbrynet 15, 6100 Haderslev ☎ 74 52 15 14.
E: oim@get2net.dk
- Hans Christian Baagøe, nstfmd., Gammelengvej 15, 6630 Rødding ☎ 74 84 24 56.
- Hanne Franck, kass., Havrevænget 12, 6100 Haderslev ☎ 74 53 08 19.
- Svend Aage Mikkelsen, sekr., Højgård 18, 2 tv. 6200 Aabenraa ☎ 74 62 15 75.
- Niels Peter Bladt, Bjørnøvej 3, Starup, 6100 Haderslev ☎ 74 52 41 95.

Foreningens hjemmeside på Internettet:

home3.inet.tele./dk/svmi/Haderslev/htm

Torsdag 6. januar
Sæsonstart.

Torsdag 20. januar
Gamle ting.

Torsdag 3. februar
Erkki Trige: Finnebørn før og nu.

Torsdag 17. februar
Generalforsamling.

Torsdag 2. marts
Gyrith Kaaber Jørgensen: Korsørs historie.

Torsdag 16. marts
Alm. mødeaften.

Torsdag 30. marts
Helge Christiansen: Livet på landet i gamle dage.

Torsdag 13. april
Ane aften.

Torsdag 27. april
Afslutning.

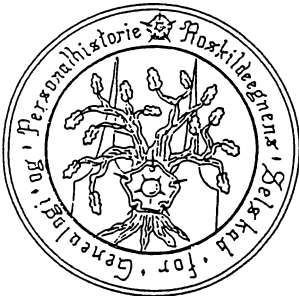
Yderligere oplysninger om mødedage fås ved henvendelse til bestyrelsen.

Tid og sted
Kl. 19-22 på Korsør Bibliotek.

Kontingent
125 kr., par 150 kr. - inkl. SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelse

- Karin Vedel, fmd., Højen 21, 4220 Korsør ☎ 58 37 11 19.
- Edith Ørbeck Madsen, kass., Baggade 39, 4220 Korsør ☎ 58 37 01 63.
- Vagn Winther, Grevsensgade 20, 4220 Korsør ☎ 58 37 41 85.
- Anni Iversen, Rønne Allé 7, 4220 Korsør ☎ 58 37 48 03.
- Gerda Christiansen, Elme Allé 32, 4220 Korsør ☎ 58 37 26 74.

Onsdag 12. januar
Medlemmernes egen aften, hvor vi udveksler erfaringer.

Torsdag 10. februar (FU) kl. 19
Birgit Bender, stadsarkivar, Malmø Stadsarkiv: Slægtsforskning i Sverige.

I foredraget vil vi få en grundig indføring i de muligheder, vi har for forskning i Sverige: kirkebogsføringen, er der væsentlige forskelle fra danske forhold, øvrige kildegrupper, hvor findes materialerne, og hvordan får vi fat i dem - set fra en danskers forskerbord?

Onsdag 1. marts
Erik Kann, cand.mag., genealog, Statens Øjenklinik: Fra fortiden, i nutiden, for fremtiden - om arbejdet med arvelige sygdomme.

Onsdag 5. april kl. 19

Vi mødes ved Det kongelige Bibliotek "Diamanten", hvor vi efter en rundvisning vil få en orientering om billedsamlingen. Begrænset deltagerantal, hvorfor tilmelding er nødvendig.

Torsdag 4. maj

Generalforsamling.

Tid og sted

Hvis intet andet er anført, er det kl. 19.30 i Mormonkirkens mødelokale, Låddenhøj 123 (busstop på Holbækvej ved Viemosen). - Medbring selv kaffe m.v. En time før hvert møde vil der være mulighed for hjælp med gotisk skriftlæsning. NB! Møderne 10. februar og 5. april begynder kl. 19.

Kontingent

125 kr., par 180 kr., inkl. SLÆGTEN og foreningens årsskrift. Gæster 20 kr. pr. møde.

Bestyrelse

- Kit Bisgaard, fmd., Åstoften 14, Svo-gerslev, 4000 Roskilde ☎ 46 38 35 14.
E: kitbi@get2net.dk
 - Flemming Molin, kass., Dr. Ingeborgs Vej 1, 4000 Roskilde ☎ 46 35 31 18.
E: molin@post5.tele.dk
 - Karna Hansen, sekr., Klokkevej 30, 4000 Roskilde ☎ 46 36 10 56.
E: karna.hansen@post.tele.dk
 - Niels-Bjarne Kristensen, Dr. Sofiesvej 22, 4000 Roskilde ☎ 46 35 37 73.
E: labenbk@post11.tele.dk
 - Esther Andersen, Roskildevænget 47, st.th., 4000 Roskilde ☎ 46 35 33 23.
E: esther-soren-andersen@mail.tele.dk
- Foreningens hjemmeside på Internettet:
<http://www.webpoint.dk/jvo/rsgp>

Slægtshistorisk forening for Sydsjælland

Mandag 17. januar (FU)

Hans Christian Bjerg, overarkivar, Hærens arkiv, Rigsarkivet: Forsvarets arkiver og dets personalhistoriske kilder.

Vejledning i, hvordan disse bedst kan udnyttes af slægtsforskere. Hvad kan slægtsforskere finde i arkiverne?

Tirsdag 8. februar

Brug af Internet med mulighed for at surfe rundt på nettet og bl.a. finde adresser af speciel interesse for slægtsforskere. Vi mø-

des ved Teknisk Skole på Jagtvej, hvor Knud Rahbæk Frederiksen vil være guide.

Onsdag 15. marts

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter medlemsaften, hvor ordet er frit. Medlemmerne opfordres til at komme, fortælle og vise eksempler fra deres eget slægtshistoriske arbejde samt medtage deres problemer vedr. egen slægtsforskning.

Tirsdag 11. april

Erik Steinmann Hansen, ingeniør, Jyllinge: Om væveren Hans Hansen fra Mern.

Om hans liv og virke, om glæden ved slægtsforskning, og hvad det kan føre til. Erik Steinmann Hansen, tipoldebarn af væveren, stammer fra hans yngste søn, Carl Julius Hansen, som blev døbt over sin fars kiste. Hans Hansen blev valgt af bondevennerne i 1848 til den grundlovgivende Rigsforsamling som repræsentant for Præstøkredsen, blev født i Køng og udlært på væverier dér.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 90 kr., og par 150 kr.
Ikke-medlemmer 30 kr. pr møde.

Tid og sted

Hvor ikke andet er anført, er mødetids-
punktet kl. 19.30-22 - i lokale 217 på
Grønnegades Kaserne.

Kursusvirksomhed

LOF afholder kurser i slægtsforskning un-
der ledelse af Ole Pilegaard Hansen ☎ 55
54 64 05.

Slægtsforskning fortsætterkursus 1. Tirs-
dage kl. 19.30-22 med start 25. januar på

Næstvedegnens Lokalhistoriske Arkiv, Te-
atergade 16.

Bestyrelse

- Henning Ballegaard, fmd., Vagtelvej 35,
4700 Næstved ☎ 55 75 15 24.
E: henbal@post7.tele.dk
- Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej 7,
Fensmark, 4700 Næstved ☎ 55 54 64
05. E: pilbach@teliamail.dk
- Keld Andersen, sekr., Askovvej 23, Aa-
side, 4733 Tappernøje ☎ 55 96 57 36.
- Knud Rahbæk Frederiksen, Fællesejevej
14, 4700 Næstved ☎ 55 72 55 08.
- Karin Mørck, Kildebakken 14, 4700
Næstved ☎ 55 72 74 74.

Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland

Tirsdag 18. januar

Generalforsamling.

Derefter vises filmen *Af jord er du kom-
met* - med undertitlen "På sporet af en
dansk husmand". Et stykke danmarkshisto-
rie, som ikke er fortalt før. En film om fat-
tigdom på landet, om husmændenes historie
fra middelalderens bondeoprør til vor tid,
om husmanden Peder Madsen fra Samsø,
der kæmpede for de laveste i samfundet.
PM gik over i historien som en fodnote. I
denne film er han hovedpersonen!

Onsdag 9. februar

Medlemsmøde, hvor vi sludrer, hygger og
hjælper hinanden med eventuelle problemer
vedr. slægtsforskning.

Torsdag 9. marts

Erik Kann, genealog ved Statens Øjenkli-
nik: Vejen til evig lykke - om brugen af edb
til slægtsforskning.

Er brugen af edb i slægtsforskningen
alene lig med lettelser, forenklinger og bed-
re overblik, eller er der også ting, som bli-
ver mere vanskelige? I aftenens foredrag
foretages en nøgtern gennemgang af de
muligheder og konsekvenser, der følger af
at anvende edb til slægtsforskning.

Mandag 3. april

Hans H. Worsøe: Slægtsforskning i Søn-
derjylland.

Selvom målet er det samme for sønder-
jyske slægtsforskere som for slægtsforskere
i den øvrige del af Danmark, er materialet

til at finde oplysningerne ofte anderledes. Dette gælder ikke blot for den periode, Sønderjylland var under preussisk herredømme, men i høj grad også for de ældre arkivalier. Kirkebøgerne blev ført anderledes, ejendomsregistreringen var anderledes, og skifter findes næsten ikke. I foredraget vil der blive givet vejledning i at finde rundt i dette specielle materiale på grundlag af nyudgaven af foredragsholderens bog *Slægtshistorie i Sønderjylland*.

Lørdag 27. maj

Foreningens sommerudflugt. Arrangementet er endnu ikke fastlagt, men vil blive bekendtgjort i *Stamtræet*.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt: Kl. 19 på Musikcafeen - Teaterbygningen i Køge. Gene-

ralforsamling og udflugt er kun for medlemmer.

Kontingent

150 kr., for par: 200 kr., gæstekort 25 kr.

Bestyrelse

- Raymond Brix, fmd., Skovparken 66 st.th., 4600 Køge ☎ 56 63 93 60.
- Henning Christensen, nstfind., Kratrængget 16, 4622 Havdrup ☎ 46 18 54 91. E: henning-christensen@mobilixnet.dk
- Elly Daugaard Hansen, kass., Tranholmsvej 18A, 4600 Køge ☎ 56 66 31 12.
- Henning Mathiesen, red. af *Stamtræet*, Ringstedvej 119, Lellinge, 4600 Køge ☎ 56 60 00 77.
- Kirsten Bytofte Nielsen, sekr., Storeholm 49, 2670 Greve ☎ 43 90 69 88.

Tirsdag 4. januar

Studiekreds i gotisk. Materialeudgifter 50 kr. betales første gang.

Tirsdag 18. januar

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 1. februar

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 15. februar (FU)

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter genealog Erik Kann: Retsbetjenten og den kriminelle. Dømt til døden for mord! Sådanne sager kan man næsten ikke undgå at opdage. Men "de mindre al-

vorlige"? Dette kan man bl.a. høre nærmere om i aftenens foredrag.

Tirsdag 29. februar

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 7. marts

Besøg på Statsbiblioteket i Århus. NB – dørene lukkes kl. 19, så vær der i god tid.

Forskningsbibliotekar Jørn Street Jensen vil fortælle om Statens Avissamling og om, hvornår aviserne blev så almindeligt brugte, at vore forfædre både læste dem og indrykkede f.eks. dødsannoncer i dem.

Tirsdag 14. marts (FU)

Inge Bundsgaard, landsarkivar: Fra land til by. Industrialiseringen og omlægningen i landbruget medførte fra 2. halvdel af 1800-tallet en kraftig vandring fra land til by.

Nogle udvandrede, andre søgte til købstæderne og andre igen til de hurtigt voksende stationsbyer. Hvad var baggrunden, hvordan var vandringsmønstrene, og hvor

og hvordan finder vi kilderne til at belyse disse forhold?

Tirsdag 28. marts

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 4. april (FU)

Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Social mobilitet.

Nok var landets befolkning opdelt i sociale klasser, men for nogle lykkedes det at arbejde sig op til højere samfundsklasser; og for andre gik det den modsatte vej. Dette foredrag handler om både op- og nedture.

Tirsdag 18. april

Studiekreds i gotisk.

Tid og sted

Kl. 19 på Silkeborg Medborgerhus, Søvej 3.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Bestyrelse

- Ulla Nørskov, fmd., Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14. E: bent.ulla@vip.cybercity.dk
- Vivi Bøgestrand, nstfmd., Trymsvej 20, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 32 43.
- Karl Kristensen, kass., Tingvejen 4, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 63 30.
- Ole Brodersen, sekr., Balle Kirkevej 74, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 26 49.
- Bent Kokborg, Frederiksberggade 62, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 18 04.

Mandag 10. januar - Obs: ændret mødedato

Medlemsmøde med udveksling af erfaringer og oplevelser fra medlemmernes egen forskning.

Mandag 7. februar kl. 19-22

Traditionen tro besøger vi Landsarkivet for Sjælland. Denne gang har vi valgt at afsætte hele aftenen til forskning på egen hånd.

Mandag 6. marts

Generalforsamling. Særlig indkaldelse udsendes til alle medlemmer. Husk evt. forslag skal være sekretæren i hænde senest 2 uger før!

Derefter starter forårets foredragsrække under temaet: "Folk på samfundets vrangside": Charlotte Jensen, Landsarkivet for Sjælland, indleder med sit foredrag: Røvere og tyvebander.

Foredragsrækken er arrangeret i samarbejde med AOF-Amager. Derfor er forhåndstilmelding til formanden nødvendig. Deltagelse er gratis for medlemmerne, men gæstebetaling er 50 kr. pr. foredrag.

Mandag 3. april

Cand. mag. Agnete Madsen, Århus, fortæller foredragsrækken med sit foredrag om "Uægte børn og ugifte mødre. Skæbner og livshistorier fra de sidste 200 år."

Agnete Madsen tager i foredraget udgangspunkt i sin egen familie, hvor der i alle generationer, 7 slægtled bagud, findes børn født udenfor ægteskabet. Historien starter på Betheshdahjemmet i Århus i 1917:

"Rednings- og Føde-hjemmet for den første Gang forførte ubemidlede Pige".

Mandag 8. maj - Obs: ændret mødedato
Arkivar Johnny Wøllekær, Odense Stadsarkiv, afslutter foredragsrækken med foredraget: "Fattiggården - et liv på skyggesiden".

Fattiggårdene dukkede op i de danske landsogne i midten af 1800-tallet. Forud var gået en tid med hastigt stigende udgifter til fattigvæsenet, og sognene ledte med lys og lygte efter en billigere og mere effektiv fattigforsørgelse. Lyset blev hurtigt rettet mod fattiggårdene, der allerede var ganske almindelige i købstæderne. Gennem fælles husholdning, hvor alle sognets fattige - uanset alder, køn og årsag til fattigdom - blev forsørget under samme tag, mente man at kunne opnå en række stordriftsfordele, som kunne få bragt fattigudgifterne under kontrol.

Foredraget, der vil være garneret med lysbilleder, giver en generel introduktion til fattigforsørgens udvikling, og specielt vil fattiggårdens historie blive fortalt. Efterfølgende vil der være en kort indføring i det kildemateriale, der kan kaste lys over fattiggårdene og deres beboers historie.

Lørdag 10. juni

Sommerudflugt. Nærmere orientering og program vil blive udsendt til alle medlemmer.

Ry Slægtshistorisk Forening

Onsdag 12. januar

Almindelig samarbejdsaften.

Derefter træning i gotisk skriftlæsning. Medbring dine materialer og lad os gennemgå problemerne sammen.

Mandag 26. januar

Computeren i slægtsforskning.

Medbring din pc, eller hvis du går og overvejer at købe, så vil vi se på de for

Tid og sted

Ordinære møder er kl. 19 i mødelokalerne på Tårnby Hovedbibliotek, Kamillevej 10 i Kastrup. Kaffe, øl og vand kan købes ved møderne.

Tilmelding til ekskursioner, arkivbesøgte, o. lign. sker ved telefonisk henvendelse til formanden ved programmets udsendelse.

Kontingent

100 kr. pr. år. Par 150 kr. Betales pr. giro til kassereren i januar. Gæstebetaling ved foredrag 20 kr. pr. gang.

Bestyrelse

- Britta S. Mortensen, fmd., Diesen Alle 25, 2791 Dragør ☎/Fax: 32 94 17 12 ☎ 20 90 94 10.
E: staugrd@post10.tele.dk
- Bitten Westergaard, nstfmd., Fortgård Alle 12, 2770 Kastrup ☎ 32 50 64 67.
- Anders Gadegaard, kass., Holdkærs Ager 183, 1 tv., 2770 Kastrup ☎ 32 51 10 87.
- Niels Gjermandsen, sekretær, Sirgræsvej 130, 2770 Kastrup ☎ 32 52 34 03. E: ng@mail.tele.dk
- Grete Therkelsen, Nordmarksvej 81 1 tv., 2770 Kastrup ☎ 32 51 89 70.

skellige muligheder og problemer med brugen af computeren i slægtsforskning. Hvordan kan man lave sine egne hjemmesider på Internettet, og hvordan kan egen slægtsforskning præsenteres? Der er mulighed for at medbringe egen pc og få installeret de nødvendige programmer samt få instruktion i brug af samme.

Onsdag 9. februar

Almindelig samarbejdsaften.

Derefter træning i gotisk skriftlæsning. Medbring dine materialer og lad os gennemgå problemerne sammen.

Onsdag 8. marts

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter almindelig samarbejdsaften med et indlæg om oplevelser med slægtsforskningen af et medlem og træning i gotisk skriftlæsning.

Onsdag 12. april

Almindelig samarbejdsaften.

Derefter træning i gotisk skriftlæsning. Medbring dine materialer og lad os gennemgå problemerne sammen.

Tid og sted

Foreningscentralen på Låsby Skole kl. 19.30.

Kontingent

150 kr. for enkelt-medlemsskab og 225 kr. for husstandsmedlemsskab. Dette er inkl. SLÆGTEN og Hvem Forsker Hvad. Kontingent ved indmeldelse i efteråret er 50 kr. excl. HFH & SLÆGTEN.

Bestyrelse

- Knud Aagaard, fmd., Kirkevej 73, 8670 Låsby ☎ 86 95 15 86.
E: kaagaard@post3.tele.dk
- Svend Ingerslev-Olesen, nstfmd., Lindevej 3, 8670 Låsby ☎ 86 95 11 22.
- Rita Harder, kass., Bøgevej 2, 8680 Ry ☎ 86 89 19 37.
- Kaj Ahlburg, sekr., Kildebakken 36, 8680 Ry ☎ 86 89 14 63
E: kahlburg@post5.tele.dk
- Inger Olsen, Skovagervej 3, 8680 Ry ☎ 86 89 32 52.

Foreningens adresse på Internettet:
<http://home3.inet.tele.dk/kaagaard>

Onsdag 5. januar

Medlemsaften: Hvem forsker hvad? m.m.

Onsdag 2. februar

Generalforsamling.

Onsdag 1. marts (FU)

Birgit Øskov, Nørresundby: Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det!

Slægtsforskning: Er det små sedler med navne og årstal, ringbind og plastlommer, tavler og skemaer? Eller er det – også – sammenskrivning af alle notaterne, præ-

sentation af materialet for "ikke-slægtsforskere" og glæden ved at skrive fremfor mænien med at samle?

Menighedshuset, Bredgade Brønderslev, kaffe kan købes.

Onsdag 5. april kl. 19

Slægtsforskning: Hvordan benytter man det lokale bibliotek og Internettet?

Biblioteket, P.N. Jensens Plads 5, Brønderslev. Kaffe kan købes efterfølgende i Mejerigade 9.

Lørdag 8. april kl. 7

Tur til landsarkivet i Viborg.

Tilmelding til Grethe Jensen senest 6. april. Meddel ved tilmeldingen, om du er "selvkører" eller "medkører". Vi kører fra Mejerigade kl. 7. – hjemkomst ca. kl.18.

Onsdag 26. april kl. 7

Tur til Erhvervsarkivet i Aarhus.

Tilmelding til Grethe Jensen senest 24.april. Meddel ved tilmeldingen, om du er "selvkører" eller "medkører". Vi kører fra Mejerigade kl. 7 – hjemkomst kl. ca. 18.

Onsdag 3. maj kl. 19

Tur til Ø. Brønderslev Kirke, tingsted og lokalhistoriske arkiv. Per Drustrup fortæller. Vi mødes ved kirken kl. 19.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført kl. 19.30 i slægtshistorisk forenings lokaler i Mejerigade 9 (ved biblioteket) i Brønderslev.

Åbningstider

Hver onsdag åbent hus kl. 13-17.

Hver torsdag åbent hus kl. 19-22.

Gotisk læsning – studiekreds for medlemmer – start onsdag 5. januar kl. 9.30-11.30.

Derefter hver onsdag.

Kontingent

75 kr., par 100 kr.

Bestyrelse

- Grethe Jensen, fmd. Vesterholtvej 35, Kraghede, 9382 Tylstrup ☎ 98 26 15 39. E: grethe@Obcon.dk
- Kirsten Aagaard Andersen, nstfmd., Haraldsgade 2, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 10 17. E: kirsten-aagaard@mail.tele.dk
- Annalise Sørensen, kass. Hvilshøj Mark 125, Ø. Brønderslev, 9700 Brønderslev ☎ 98 81 14 49. E: lis.s@post.cybercity.dk
- Gunnar Wiant Pedersen, sekr. Rødbøgevej 9, 9382 Tylstrup ☎ 98 26 17 45. E: gunnar.pedersen@mail.tele.dk
- Poul Birkholt, Peder Møllers Plads 4, 2/5, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 55 03. E: Birkholt@get2net.dk

Hvidovre Slægtsforskere.

forening af slægtsforskere
oprettet den 1 august 1993.

Mandag 10. januar

Opstart af computerundervisning.

Tirsdag 11. januar

Slægtsforskernyt fra Internettet.

Tirsdag 18. januar

Gotisk læsning og billedscanning.

Tirsdag 25. januar

Besøg på Rigsarkivet i Rigsdagsgården.

Tirsdag 1. februar

Præsentation af nyt slægtsforskerprogram.

Tirsdag 8. februar

Besøg på Mormonarkivet kl.13.

Tirsdag 15. februar

Internet på storskærm.

Tirsdag 22. februar

Besøg på landsarkivet i Odense.

Tirsdag 29. februar

Gotisk læsning og gamle dokumenter.

Tirsdag 7. marts

Besøg på landsarkivet, Jagtvej 10, København.

Tirsdag 14. marts

Hvordan finder man gamle aner?

Tirsdag 21. marts

Gotisk læsning og rensning af gamle dokumenter.

Tirsdag 28. marts

Folketællinger på storskærm.

Tirsdag 4. april

Besøg på Herlev Lokalarkiv kl. 13.

Tirsdag 11. april

Folketællinger på CD-rom.

Tirsdag 25. april

Vi snakker slægtsbog.

Tirsdag 2. maj

Afslutning på forårssæson.

Mandag 15. maj – lørdag 20. maj

6 dages kursus til Skødshoved, Hvidovre Kommunes kursus ejendom. Fuld kost og forplejning pris: 1000 kr. excl. rejse.

Tid og sted

Aftaler om besøg på arkiver laves tirsdag før besøget. Har I nogle gode ideer, så lad os høre om dem. Alle mandage er der undervisning i vore forskellige pc-programmer og Internet, når I har husket at skrive jer på i kalenderbogen. Vi anbefaler, at så mange som muligt lærer at bruge programmet "Microsoft publisher", da det er det program, der bedst passer til BK5 til billeder. Vi mødes på Hvidovre Rytterskole, Hvidovre Kirkeplads 1. Mandag og tirsdag kl. 12-16: ☎ 36 47 34 44.

E: hvidovrerytterskole@mail.tele.dk

Kontingent

100 kr. pr. halvår, indskud 100 kr.

Bestyrelse

- Dan Olsen, Spurvehøjvej 17, st.tv., 2650 Hvidovre ☎ 36 78 86 42/fax 36 49 31 81. E-mail: davao@post.tele.dk
- Grethe Sperling, kass., Ivar Poulsen, nstfmd., Eli Olsen, sekr., Jens-Chr. Nielsen revisor.

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Østdjursland

Torsdag 20. januar Grenaa Bibliotek kl. 19 - I samarbejde med biblioteket og Djurslands Museumsforening

Niels Jørgen Andreasen cand.mag. fra auktionsfirmaet Nellemann og Thomsen: Kunst og antikviteter.

Hvordan kan man se, hvor tingene kommer fra, hvor gamle de er - og måske også, hvor meget de mon er værd i handel ogandel. Har du en gammel ting, som du gerne vil vide mere om eller have vurderet, kan du tage den med på biblioteket - så vil Niels Jørgen Andreasen fortælle dig, hvor gammel den er? - hvor den er fremstillet? Hvad vil den kunne indbringe på auktion? Pris: 25 kr. Billetter kan købes/bestilles fra 10. januar ☎ 86 32 55 77 biblioteket.

Tirsdag 1. februar

Generalforsamling.

Derefter vil fru Bobby Berkhuijsen, Ålsrode, fortælle om og vise lysbilleder fra sin rejse til Borneo.

Hun har her levet sammen med ibanerne, der bor i langhuse inde midt i junglen. De var hovedjægere så sent som i 2. verdenskrig.

Tirsdag 7. marts (FU)

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det.

Slægtsforskning: Er det små sedler med navne og årstal, ringbind og plastlommer, tavler og skemaer? Eller er det også sammenskrivning af alle notaterne, præsentation af materialet for "ikke slægtsforskere" og glæden ved at skrive fremfor manien med at samle?

Torsdag 6. april Grenaa Bibliotek kl. 19 - I samarbejde med biblioteket.

Ebbe Kløvedal Reich, forfatter. Forfatteren har skrevet omkring 30 bøger, hvoraf de historiske romaner udgør en væsentlig del. "Danmarksfortællingerne" består af 3 bøger, der tidsmæssigt bevæger sig fra Danmarks oldtid til vores tid. I sit foredrag vil Ebbe Reich fortælle om de 3 bøger, men vil naturligvis også gerne svare på spørgsmål om sit forfatterskab i øvrigt.

Pris: 40 kr. Billetter kan købes/bestilles fra 28. marts ☎ 86 32 55 77 biblioteket.

Tirsdag 25. april (FU)

Palle S. Rasmussen, adjunkt, cand.mag., Grenaa: Lysbilledforedrag om kalkmalerierne i nogle af vore kirker på Djursland.

Foredragsholderen vil vise os lidt af den store kirkekunst og kulturarv, der findes i vore kirker. Billedkunst, der viser, at utugt og djævelskab var en stor del af middelalderdanskernes hverdag.

Lørdag 13. maj Hyllested Kirke kl. 14

Palle S. Rasmussen, adjunkt, cand.mag., Grenaa. I fortsættelse af foredraget 25. april tager vi til Hyllested Kirke, hvor PSR vil fortælle os om kirkens kalkmalerier, der hører til nogle af de bedste i Århus Amt.

Tid og sted

Hvor andet ikke er anført, foregår møderne kl. 19 i center "Posthaven", Posthaven 48 i Grenaa.

Kontingent

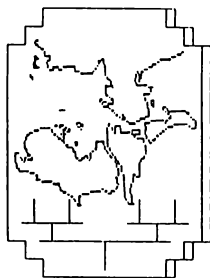
100 kr. - par 160 kr.

Kursusvirksomhed

Onsdag 16. februar: Grenaa Bibliotek. Assistent Bent Kjeldsen vil denne aften fortælle os om den udvikling, der foregår på Internettet, og som vi slægtsforskere kan gøre brug af. Af pladshensyn under demonstrationen er det nødvendig med forudtildning, som skal ske senest 11. februar til Bent Kjeldsen, Grenaa Egnarkiv - ☎ 86 32 65 77, hvor Bent Kjeldsen træffes om eftermiddagen.

Bestyrelse

- Ib Asmussen, fmd., Krokusvej 10, 8500 Grenaa ☎ 86 32 31 71.
- Leif Ryttertoft, nstfmd., Fuglevænget 60 st. tv. 8500 Grenaa ☎ 86 30 08 78.
- Inga Witt, kass., Storegade 42 st. tv. 8500 Grenaa ☎ 86 32 77 39.
- Anna M. Antonsen, sekr., Enghavevej 10 8500 Grenaa ☎ 86 32 49 88.
- Anni Reintoft, Ebeltoftvej 17, Øksenmølle, 8400 Ebeltoft ☎ 86 36 37 31.

Slægtshistorisk Forening for Storstrøms Amt

Tirsdag 18. januar

Niels Christian Rasmussen, bibliotekar:
Hjælper rundt i den mængde af litteratur,
der findes på biblioteket om slægtsforskning
og personalhistorie m.m. samt orienterer
os om evt. nye udgivelser.

Torsdag 10. februar

Bent Jensen, Saksjøbing Lokalarkiv: Om
registreringer af bygninger i en købstad.

Efter foredraget holder vi medlemsaften,
hvor vi vil kunne komme med vor familie
og de problemer, vi måtte have og på den
måde hjælpe hinanden. Har du nogle problemer?

Tirsdag 16. marts

Generalforsamling. Mød talstærkt op og få
indflydelse på din forening.

Derefter vil vi høre om Internettet, og
om hvilke muligheder slægtsforskeren har
denne vej.

Lørdag 29. april kl. 13

Besøg på Birket Arkiv v/ Edel Kristoffersen.
Reserver allerede dagen nu. Samkøring
etableres fra Nykøbing F. – herom senere!

Tid og sted

Foredragene afholdes, hvis ikke andet er
anført, kl. 19.30 på Det gamle Bibliotek,
Rosenvænget 17, Nykøbing F. Medbring
drikkevarer til pausen.

Kontingent

110 kr. - par 170 kr. – arkiver/biblioteker
50 kr. For ikke-medlemmer betales 25 kr.
ved hvert foredrag.

Bestyrelse

- Ina Antonsen, fmd., Nykøbingvej 65,
4863 Eskilstrup ☎ 54 43 64 28.
- Kirsten Esbensen, nstfmd., Ejegodvej 21,
1.th, 4800 Nykøbing F. ☎ 54 85 19 33.
- Børge Antonsen, kass. Nykøbingvej 65,
4863 Eskilstrup ☎ 54 43 64 28.
- Ove Jørn Mortensen, sekr., Græsvænget
12, 4760 Vordingborg ☎ 53 77 36 58.
- Jette Stoltenberg, red., Hallingparken 7,
6.sal, 2660 Brøndby Strand ☎ 43 73 04
02.
- Erik Dyrborg, Gøgeurtvej 11, Marielyst,
4873 Væggerløse ☎ 54 13 64 01.
- Susanne Poulsen, Thorsensvej 30, 4800
Nykøbing F. ☎ 54 85 98 85.

Torsdag 13. januar

Almindelig samarbejdsaften. Medbring dit
eget indsamlede materiale, så prøver vi at
hjælpe hinanden med evt. problemer.

Torsdag 10. februar

Generalforsamling ifølge vedtægterne – herom senere. Mød talstærkt op og få indflydelse på din forening.

Torsdag 16. marts

Slægtsforsker Viggo Poulsen, Græsted i Nordsjælland kommer og fortæller om sin slægt, som starter med Edvard von Essen, 1640 i Nakskov. Viggo Poulsen er en god fortæller, så kom og hør et interessant foredrag.

Torsdag 13. april

Besøg på Birket lokalhistoriske Arkiv kl. 19.

Arkivleder Edel Kristoffersen fortæller og viser rundt. Tilmelding er nødvendig. Dette kan gøres til et af bestyrelsesmedlemmerne. Samkørsel fra Jernbanegade 8 kl. 18.30. Ved tilmelding: Meddel venligst om du/I er ”selvkører” eller ”medkører”.

Nordsjællands Slægtshistoriske Forening

Onsdag 26. januar

Svend Jacobsen: Gamle regnskabers brug i slægtsforskningen.

I foredraget omtales en række regnskaber som f.eks. amts-, lens-, gods-, kirke-, og ekstraskatteregnskaber, som ikke kun består af tal, men som også indeholder en mængde personal- og slægtshistoriske oplysninger. Alt sammen belyst med eksempler.

Tid og sted

Foredrag og møder holdes, hvis ikke andet er anført, i Nakskov lokalhistoriske Arkivs nye lokale (avissalen), Jernbanegade 8 i Nakskov kl. 19. HUSK at medbringe kop eller krus, da der kan købes kaffe eller the ad libitum for 5 kr.

Kontingent

75 kr. pr. person – 125 kr. pr. par.

Bestyrelse

- Helge Rasmussen, fmd., Havebyen 17, 4900 Nakskov ☎ 54 92 09 61.
- Michell Nellemann, nstfmd./sekr., Winchellsgade 33, 4900 Nakskov ☎ 54 92 70 32.
- Anne Mette Jonsson, kass., Hoskiersvej 18, 4900 Nakskov ☎ 54 95 62 80.
- Erling J. Hansen, Pederstrupvej 20, 4900 Nakskov ☎ 54 92 20 11.
- Margrethe Nellemann, Østergade 8, 4900 Nakskov ☎ 54 92 83 29.

Mandag 14. februar

Ulrich Alster Klug, arkivar ved Dansk Slægtsgårdsforenings Arkiv: Internettet.

Mandag 13. marts

Lone Hvass, mag.art., Helsingør Bymuseum: Portræt af købstaden og dens indbyggere.

Mandag 10. april

Generalforsamling og aften-aften.

Lørdag 29. april

Besøg på Kastellet i København. Nærmere om dette besøg i næste nummer af foreningens eget blad.

Tid og sted

Hvis intet andet er nævnt – kl. 19-23 på Allerød Bibliotek, Skovensvej 4 i Allerød.

Kontingent

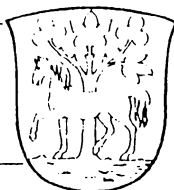
125 kr. - par 175 kr. – gæstebillet 20 kr. pr. møde.

Bestyrelse

- Arne Kej, fmd., Stenhøjen 18, Hesbjerg, 3250 Gilleleje ☎ 49 71 72 32.
- Ib Hvidberg Hansen, nstfmd., Vesterbrogade 84, 3250 Gilleleje ☎ 48 30 15 95.
- Erik Maagensen, kass., Søllerødgårdsvej 4, 2840 Holte ☎ 45 80 09 94.

- Carl Bjerring Andersen, sekr., Ålholmparken 35, 3400 Hillerød ☎ 42 26 57 28.
- Kaj Agerholm Christensen, revisor, Gl. Frederiksborgvej 39, 3400 Hillerød.
- Lilly Hansen, Græsted Stationsvej 90, 3230 Græsted ☎ 48 39 16 05.
- Tove Jørgensen, 2. suppl., Kongensgavevej 55, st., tv., 3200 Helsingø ☎ 48 79 84 56.
- Viggo Poulsen, red., Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted ☎/fax 48 71 50 46/48 71 57 00.

HORSENSEGNENS SLÆGTSIHISTORISKE FORENING

Onsdag 2. februar (FU)

Hans Jørgen Marker, Dansk Data Arkiv:
Dansk Data Arkiv og slægtsforskerne.

DDA har indsamlet historiske forskningsmateriale siden 1973, og de seneste år i forbindelse med Kildeindtastningsprojektet opbygget en stor samling persondata, indtastet af amatørhistorikere. Data fra DDA er tilgængelige på flere måder, disketter, cd-rom og Internet. DDA hjælper også kildeindtastere med kurser og forbedret adgang til kildematerialer.

Onsdag 23. februar

Generalforsamling ifølge vedtægterne kl. 19 i Kildebakkens festsal.

Onsdag 15. marts (FU)

Anna Rasmussen, arkivleder, Hylke: Bondestandens kvinder.

I slægtens historie er kvinderne sjældent mere end navne og årstal. Vi ved ikke meget om dem, hvilke tanker de gjorde sig, om de var tilfredse med deres liv, eller de

bare affandt sig med det. De fysiske rammer om landbokvindens liv ved vi mere om: arbejdet, maden, tøjet osv. Her kan det lade sig gøre at få et indtryk af, om ikke den enkelte kvindeskæbne, så i hvert fald en del af de skiftende tiders kvindeliv.

Tid og sted

Foredrag under Folkeuniversitetet er kl.19 i bibliotekets foredragssal.

Kontingent

150 kr. pr. husstand for foredrag og SLÆGTEN.

Kursusvirksomhed

Slægtsforskning for begyndere v/ Bente Klercke: 29.-30. januar, trin 2: 26.-27. februar, trin 3: 25.-26. marts.

Slægtsforskning for fortsættere v/ Bente Klercke 5 onsdage 13.30 - 16.15 start 2. februar. Henvendelse til FOF-Rosenrøderske Aftenskole ☎ 75 62 81 22.

Bestyrelse

- Rasmus Reedtz, fmd., Stationsvej 40, Hatting, 8700 Horsens ☎ 75 65 39 19.
E: ras.reedtz@get2net.dk
- Hanne Bjørn, nstfmd., Bregnevej 6, 8700 Horsens ☎ 21 48 55 35.
E: hannebj@email.dk

- Arne Bassø Nielsen, kass., Vedbæksparken 10, 8700 Horsens ☎ 75 64 50 68.
- Anders Hansen, sekr., Strandpromenaden 36, 8700 Horsens ☎ 75 61 48 74.
- Ove Lauridsen, Birkeholm 38a, Egebjerg, 8700 Horsens.
E: laurids@post.tele.dk

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Løgstør og Omegn

Torsdag 27. januar

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne.

Det danske biblioteksvæsen (måske vort største arkiv overhovedet) rummer et utal af muligheder for slægtsforskere, når det drejer sig om i ro og mag derhjemme at dyrke sin hobby. Uanset, hvor man bor i landet, er bibliotekets mange materialer indenfor rækkevidde. Hjælpemidler, renskrevne arkivalier, sogne- og slægtsbøger, årbogsartikler og opslagsværker – kort sagt kan en stor del af vore forfædres liv afdækkes ved brug af biblioteket.

Torsdag 24. februar

N.H. Lindhardt, Lokalhistorisk Arkiv for Løgstør og Omegn: Billedaften om Løgstør og omegn igennem 100 år.

Kontingent

100 kr. for enkelt-medlemsskab, 150 kr. for husstandsmedlemsskab.

Tid og sted

Kl. 19.30 på restaurant Christiansminde.

Bestyrelse

- John Nielsen, fmd., Øster Alle 20, 9670 Løgstør ☎ 98 67 12 34.
- Gunnar Villumsen, nstfmd., Haugårdsvej 30, Næsborg, 9670 Løgstør ☎ 98 67 21 21.
- Anna Esbech, kass., Skovlyvej 17, 9670 Løgstør ☎ 98 67 34 04.
- Flemming Steensgaard, sekr., Brogade 20, Aggersund, 9670 Løgstør ☎ 98 22 12 88.
- Valdus Jensen, Thorupevej 84, 9670 Løgstør ☎ 98 22 13 17.
- Johs. Jørgensen, suppl., Fischersgade 15, 9670 Løgstør ☎ 98 67 30 83.

Øvrige programmer

- fra de regionale foreninger, der ikke abonnerer på SLÆGTEN, er flg. indsendt:

Koldinghus Forening af Slægtsforskere

4.1.: Carsten Porskrog Rasmussen, Aabenraa: Herregårde og adelsslægter i Østjylland mellem Haderslev og Vejle.

1.2.: Bertil Larsen, Viby: Mølleren og hans hus.

7.3.: Generalforsamling. Derefter Hans Fiil, Kolding: Møntordninger/pengevæsen.

4.4.: Birgit Øskov, Nørresundby: Skolearkivalier – hvor finder vi vore forfædre?

6.5.: Udflugt.

Møder: Kl. 19.30, kirkesalen i Sct. Jørgens Gaard. – Fmd.: Søren Stengaard, Jernbaneanstalten 10, 6580 Vamdrup ☎ 75 58 39 46.

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland
13.1. kl. 19 på Sønderborg Bibliotek, grup-
perum nr. 8: Samarbejds- og kontaktmøde.
26.2. kl. 13.30-16.30 på Håndværkerskolen,
Sønderborg: Brug af Internet i slægtsforsk-
ningen.

18.3. kl. 14 på Sønderborg bibliotek, grup-
perum nr. 8: Generalforsamling. Derefter

Svend Jacobsen, Hellerup: Om gamle regn-
skabers brug i slægtsforskningen.

29.4. kl. 10: Udflugt til Haderslev og Vo-
jens.

Fmd.: Ole Jensen, Kløvermarken 3, 6450
Nordborg ☎ 74 45 02 35.

Ny forening i Løgstør

Stiftelse af *Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Løgstør og Omegn*
af Flemming Steensgaard, Brogade 20, Aggersund, 9670 Løgstør, tlf. 98 22 12 88.

Initiativtager til foreningens stiftelse var John Nielsen, Løgstør. - Til et interview med John Nielsen, der blev bragt i *Løgstør Avis* i foråret 1999, udtalte han blandt mange andre ting, at han havde planer om at tage initiativ til at stifte en slægts- og lokalhistorisk forening. Efter indslaget i avisen blev han fra mange sider opfordret til at gå videre med disse planer, så på hans initiativ blev der onsdag 26. maj indkaldt til et møde i Løgstør om stiftelse af en slægts- og lokalhistorisk forening for Løgstør og omegn.

Der viste sig at være stor interesse for sagen i såvel Løgstør som i omegnen, og på mødet blev der nedsat en arbejdsgruppe på 7 personer med lederen af Lokalhistorisk Arkiv for Løgstør og Omegn - N.H. Lindhardt - som konsulent. Udvalget havde bl.a. til opgave at forberede en stiftende ge-

neralforsamling, udarbejde udkast til vedtægter osv.

Den stiftende generalforsamling blev afholdt torsdag 30. september, hvor op mod 50 personer var mødt op. Efter at John Nielsen havde budt velkommen, havde N.H. Lindhardt et indlæg, hvor han fortalte om arbejdet m.v. på Lokalhistorisk Arkiv i Løgstør.

Arbejdsgruppens udkast til vedtægter blev derefter fremlagt, drøftet og vedtaget. Foreningens formål er herefter bl.a. at samle historisk interesserede for gennem gensidig hjælp og inspiration at øge kendskabet til slægts- og lokalhistorie.

Foreningen vil etablere et nært samarbejde med de lokalhistoriske arkiver i Løgstør Kommune. Her medio november 1999 er der i alt 91 personer, der har indmeldt sig i foreningen.

Lidt om Folkeregistrene og CPR-registret

- 1. halvdel af Ole Bech Knudsen, Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C ☎ 86 11 55 47.
- 2. halvdel af Poul Ruggaard Porse, Anker Jensens Vej 18, 8230 Åbyhøj ☎ 86 25 61 56.

I. Af Ole Bech Knudsen:

I forbindelse med udarbejdelse af efter-
slægtstavler er det ofte meget vanskeligt at
spore personernes dødsdato op imod nuti-
den. Kirkebøgerne er endnu ikke afleveret
til landsarkiverne, og heller ikke skifteret-
ternes dødsanmeldelsesprotokoller. Og hvis
man har prøvet at gennemgå en hel årgang

af *Jyllands Posten* eller *Berlingske Tidende*,
så opgiver man som regel hurtigt.

Her er det så en stor hjælp at bruge folkere-
gistrene. De blev indført ved lov af 14.
marts 1924 for hele landet. Oplysningerne
er samlet på familie kort og enkelt kort. På

familiekortet anføres mand, hustru og hjemmевærende børn under 15 år, medens enkeltkortene har oplysninger om hjemmевærende børn over 15 år, plejebørn, husmedhjælper, logerende m.fl. På kortene anføres navn, fødselsdato og –sted, ægteskabelig stilling, erhverv, statsborgerskab, stilling i husstanden, trosbekendelse og fra 1973 CPR-nummer. Kortene er ordnet efter adresse, og som regel findes et navneregister. Til- og fraflytninger i kommunen er naturligvis også anført. Ved død eller fraflytning overføres kortene til et afgangsregister ordnet efter hovedpersonen.

Forudsætningerne for at få meddelelser fra folkeregistrene er, at oplysningerne ikke findes i det fra 1968 indførte CPR-register, og desuden er over 30 år gamle og angår en *afdød* person. Man skal kunne identificere den afdøde ved navn samt normalt enten fødselsdato eller adresse. Ved henvendelse (helst skriftlig) til det pågældende folkeregister, kan man få følgende oplysninger om den afdøde: 1) samtlige navne, herunder tidligere navne, 2) fødselsdato og –sted, 3) civilstandsdatoer og vielsessted, 4) dødsdato og dødsregistreringssted, 5) samtlige adresser indenfor kommunen med til- og fraflytningsdatoer.

I 1968 overtog Det centrale Personregister (CPR) en del af folkeregistrenes opgaver. Oplysningerne hentes online via edb til kommunerne fra den store centrale database. Fra CPR-registret kan privatpersoner, der forud kan identificere en bestemt person (også nulevende) ved angivelse af navn samt normalt enten fødselsdato, nuværende eller tidligere adresse (dog kun efter 1968) eller eventuelt personnummer, ved henvendelse til folkeregistret i *enhver* kommune få følgende oplysninger om den eftersøgte per-

son: 1) nuværende navn, 2) nuværende adresse og dato for flytningen hertil (efter 1968), medmindre adressen er beskyttet, 3) stilling, 4) dato for eventuel død og daværende adresse (efter 1968), eller udrejse til udlandet, samt 5) evt. umyndiggørelse.

Hvad koster det at få disse oplysninger? – for det er naturligvis ikke gratis! Det kan være en temmelig dyr omgang at skaffe sig oplysninger fra de gamle folkeregistre 1924-68, idet kommunerne eller landsarkiverne som regel beregner sig en timetakst for at fremfinde de relevante kort. Og hvem ved, hvor mange timer de skal bruge? Undersøg på forhånd, hvilken betaling personalet beregner sig!

Det er noget nemmere at indhente oplysninger fra det nuværende CPR-register. Det koster pt. 52 kr. pr. eftersøgt person. Så får man til gengæld den nuværende adresse eller dødsdato og –sted. I sidstnævnte tilfælde er det noget mindre krævende at finde eventuel nekrolog eller dødsannonce. Problemet er nu kun i hvilken avis! Slægtsforskning skal ikke være for let!

Litteratur

Oplysningerne bygger for en stor dels vedkommende på Hans H. Worsøe: Håndbog i Slægtshistorie. 1997.

Statens Arkivers Informationsserie: Søren Toft Hansen: Folkeregistre – historie, lovgrundlag og benyttelse af de kommunale folkeregistre (planlagt, endnu ikke udg.).

Indenrigsministeriets bekendtgørelse om folkeregistrering af 10. august 1998 med tilhørende cirkulære og vejledning, trykt i *Love og Bekendtgørelser m.v.* 1998, bd. 3, nr. 588, og i *Cirkulærer m.v.* 1998, bd. 2, nr. 140 og 141.

II. Af Poul Ruggaard Porse, pens. politiassistent med praktisk erfaring fra Århus Kommunes Folkeregister:

Folkeregistre for hele landet blev indført 1924, men for Københavns vedkommende

allerede 1923, og det var netop gode erfaringer herfra, som lagde grunden til loven.

"Famili kortene" – eller som de i praksis kaldtes *hovedkortene* – var som anført nedsat på adressen, så længe familien stod tilmeldt kommunen. Ved bortflytning blev kortet trukket og i stedet nedsat i gruppen "afgang", men nu blot alfabetisk efter navnet. Hvis en fraflyttet familie atter vendte tilbage til kommunen, blev hovedkortet påny hentet frem og nedsat på den nye adresse påført de ændrede oplysninger. På den måde opnåede man på ét og samme kort at have såvel gamle som nye oplysninger om familien.

"Enkeltkortene" – eller som de mere sigende kaldtes *navnekortene* – var opdelt i et mandsregister og et kvinderegister med kort i hver sin farve og ordnet alfabetisk efter navnet. Personer af ganske samme navn var nedsat kronologisk efter fødselsår og -dag. Navnekortene indeholdt fulde navn, fødselsdata, alle skiftende livsstillinger, indenbys flytninger med relevante datoer, alle bortflytninger og tilbageflytninger. Hvis en person meldte fraflytning til udlandet, blev det af folkeregisteret indberettet til Statistisk Departement, som ved eventuel tilbagekomst til landet gav tilbagemelding til den oprindelige fraflytningskommune. Var sidste anførsel på et navnekort derfor en dato efterfulgt af bemærkningen "Udrejst til udlandet", var det samtidig en garanti for, at den pågældende ikke siden var vendt hjem til samme eller en anden kommune i landet. Han kunne derimod udmærket i mellemtiden være flyttet rundt mellem flere udlande. Navnekortene forblev ved fraflytning eller død stående i alfabetet, så det siger sig selv, at dette navnekortotek er et fantastisk hjælpemiddel, når man betænker, at en person her kan findes, blot vedkommende én eneste dag siden november 1924 har været tilmeldt kommunen.

I Århus Folkeregister blev mængden af hovedkort i gruppen "afgang" – der jo også rummede hovedkort for alle afdøde – efterhånden et stort problem rent pladsmæssigt, og man valgte derfor omkring 1960 at lade

dem affotografere på mikrofilm, hvorefter kortene sendtes til forbrænding. Dette sidste indbragte Folkeregisteret en kraftig reprimande fra Landsarkivet, som intet havde imod selve affotograferingen, blot kortene var blevet bevaret.

Navnekortene – som pladsmæssigt ikke gav de samme problemer – blev ikke mikrofoto-graferede, og jeg tror i øvrigt, at de i Århus stadig er opstillet i selve Folkeregisteret. Det samme kan meget vel være tilfældet i andre folkeregistre, og kan man som slægtsforsker klare sig med oplysninger herfra, kan et simpelt opslag i navnekortene ikke medføre den store udgift.

I efterkrigsårene og op til omkring 1960 havde Århus Politi i lighed med København en lille 2-mandsbetjent afdeling på folkeregisteret, som med to linier var direkte tilsluttet politistationen. Arbejdet bestod i daglig at udfærdige grønne "spærrekort" på efterlyste personer. Kortene blev nedsat blandt navnekortene, mens det tilsvarende hovedkort blev forsynet med en grøn fane, begge dele til orientering for folkeregisterets personale. Henvendte en sådan person sig derefter i ekspeditionen, blev han bedt om at følge med ind på kontoret, hvor en anholdelse derpå kunne ske særdeles diskret. Blandt andre opgaver var at verificere oplysninger om en afhørts personlige data, hvorefter rapporten kunne afsluttes med et "FR forespurgt" som garanti for korrektheden. Mere spændende var dog eftersporingen af kriminelle mistænkte eller undersøgelser for eftersøgningsafdelinger landet over. Jeg havde det held i vel sammenlagt et par år at vikariere her under ældre kollegers sygdom. I sandhed et utroligt lærerigt arbejde for en slægtsforsker in spe.

Vore husdyr

af Holger Helbo, Niels Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro ☎ 98 54 70 15.

E: helbo.finderup@get2net.dk

I slægtsforskningen møder vi gang på gang omtale af husdyrene. Nu må man under ingen omstændigheder sammenligne disse med de husdyr, som vi i dag ser hos landmanden, idet de så helt anderledes ud rent størrelsmæssigt, og ydelsesmæssigt kunne de slet ikke leve op til dagens standard.

Heste

Til krigsbrug og som køre- og rideheste havde man nogle store og kraftige heste, der netop var fremavlet til dette brug. Både Frederik II og Christian IV gjorde meget for at fremavle velegnede dyr til disse formål, der blev således oprettet et stutteri på Frederiksborg, hvortil man bl.a. indførte heste fra Sydeuropa. Derfra stammer en meget stor del af de heste, som herremændene havde. I begyndelsen af 1800-tallet så man de første tiltag til at fremavle bestemte hesteracer, som vi kender dem i dag, men det tog lang tid, og der gik mindst 50 år, inden den fik betydning for den danske bonde. På herregårdene havde man sjældent ret mange arbejdsheste, da så at sige alt markarbejde blev udført af hovbønderne.

Bondens heste var ofte små og usle, det var arbejdshestene. På en helgård skulle der mindst være 4 arbejdsduelige heste, hvilket tydeligt fremgår af skifterne. I skifterne ser man også, at det er meget sjældent, at hestene svarer til den værdi, som de skulle have haft. Havde en bonde i sit fæstebrev en bestemmelse om, at han skulle foretage rejse eller ægtkørsel, så skulle han dertil have et par heste af en bedre kvalitet, og de blev da også vurderet højere. Bonden skulle have et antal heste, så han kunne udføre det aftalte hoveri, hvor han skulle møde med heste og redskaber. For bonden var hesten det absolut vigtigste dyr, idet den egentlig var det eneste transportmiddel, man havde i mange århundreder. Derfor ved vi også, at hestene var de dyr, der blev passet bedst. Var der et år mangel på foder, ja så var det

hestene, der fik først og mest, så måtte de andre husdyr evt. mangle foder. Når en hest var totalt udtjent, blev den som udgangsøg jaget ud af gården, og den måtte så selv sørge for at finde noget at æde, så lang tid den kunne, og derefter kunne den så lægge sig til at dø et eller andet sted ude på overdrevet eller i skoven. Hesten er næsten helt op til vores tid blevet betragtet som et urent dyr, så der kunne overhovedet ikke blive tale om at slagte eller aflive den - selv ikke for barmhjertighedens skyld. Kun hvis rakkeren kom forbi, kunne man få ham til at aflive og flå den, ingen andre ville overhovedet beskæftige sig med den slags. Selvom bondens heste var dårlige, så blev der dog gjort lidt for at forbedre avlen, idet der i vider og vedtægter var visse bestemmelser om hvilken hingst, der skulle være byhingst, resten skulle kastreres, og det blev normalt også foretaget af rakkeren eller gildereren. Unghingste over 1½ år skulle hele sommeren være tøjret og adskilt fra de øvrige heste, så der ikke skete utilsigtede parringer.

Når vi i vore skifter støder på ordet hest, så drejer det sig om en vallak, og en mæhr er det samme som en hoppe. I flere egne ser vi, at en hest under 3 år kaldes en plag, enten hestplag eller mæhrplag, i vor tid går man vist ned til 2 år.

Langt de fleste heste var sorte, brune eller røde.

Kvæg

På herregårdene var kvægholdet normalt stort, da de gerne havde rigeligt med foder, de skulle ikke skaffe foder til ret mange heste, så det kom køerne til gode, og så havde de mulighed for at lave både smør og ost af en rimelig god kvalitet. Da Kalø Gods her i foråret solgte køerne ud, fandt man ud af, at der havde været køer på godset de sidste 800 år.

I skifterne ser man ofte, at antallet af køer

var mindre end antallet af heste. På en helgård var der ofte 4-5 køer og på en halvgård 2-4, mens en husmand sjældent havde mere end 1 ko. For køernes vedkommende gælder, at deres ydelse var ret minimal set med nutidens øjne, men det er der bestemt ikke noget at sige til, for var der mangel på foder, ja så måtte køerne undvære før hestene. I særligt slemme år kunne det ske, at køerne i løbet af vinteren blev så afkræftede, at de end ikke kunne rejse sig, så når foråret kom, blev de på et bræt slæbt ud på marken, hvor de så kunne få sig lidt at æde, så de måske kunne rejse sig. Barmhjertige bønder har slagtet en ko eller to, inden det kom så vidt, men man har nok til det sidste håbet, at den kunne overleve, for en slagtet ko giver hverken mælk eller kalv. Det var kun hesten, der blev betragtet som et urent dyr, så med hensyn til slagting af de øvrige husdyr, har der ikke været nogen problemer.

Køerne var på stald om natten, og de blev malket morgen og aften. Efter morgenmalkningen blev de lukket ud af stalden, og byhyrden drev dem så i samlet flok ud på overdrevet. Med hensyn til bytyren gælder nogenlunde de samme regler som for byhingsten med hensyn til udvælgelse. Bytyren gik på omgang mellem de forskellige bønder, man havde den et år ad gangen, så skiftede den til den næste. Med en lille besætning med en ringe ydeevne kunne man ikke producere ret meget smør, og det var af en meget svingende kvalitet. Overskydende kvæg blev enten slagtet til eget forbrug eller solgt. Det var en af de få indtægtskilder, som en bonde havde, og der skulle jo skaffes penge til forskellige skatter og afgifter. Tyrekalvene blev lavet til stude, hvoraf nogle blev brugt til trækdyr, og resten kunne så slagtes eller sælges, når de havde fået en passende størrelse.

Roedyrkingen blev først påbegyndt omkring 1870, så inden da måtte kvæget leve af høg og halm og evt. lidt korn. Mange steder brugte man lyng til vinterfodring.

I skifterne møder man ordet nød = ungvæg. Deraf kommer formentlig navnet

nødset/nøsset = kvægstald. Ungnød betyder altså ungvæg, men når man i nogle skifter finder omtalt både kalve, kvier og ungnød, så må ungnød der betyde ungstude.

I Jylland var køerne sorte, grå eller sort/gråbrogede, mens der på øerne var flest røde. I Sønderjylland fandtes også korthorns-racen.

Svin

Det meste af året blev svinene holdt i skovene, hvor de kunne leve af olden og af det, de ellers kunne finde. Når de var tjenlige, blev de indfanget og slagtet. Man støder undertiden på udtrykket oldensvin eller brændt svin, det var et brændmærket svin, der levede af olden, og det skulle senere bruges som betaling af landgilde. Udbødet so = kastreret/steriliseret so.

På samme måde, som man havde en byhyrde til kvæget, havde man også en svinehyrde i mange landsbyer, men rangmæssigt stod han under byhyrden. Svinene var normalt sortbrogede.

Får og geder

Mange steder støder vi på får i skifterne, og der kan godt være 7-8 eller flere på en gård. Fårene havde stor betydning for mennesket i mange århundreder. Først og fremmest blev de holdt for uldens skyld, men de havde også stor betydning som slagtedyr. Desuden var fåretalg vældig godt til fremstilling af tællelys, det var næsten deres eneste mulighed for at kunne få lys inden-dørs i de lange vinteraftener, hvor man ofte beskæftigede sig med at fremstille ting af ulden. Fåret er særdeles nøjsomt med hensyn til foder.

Dette sidste gælder i endnu højere grad for geden, som også har været holdt som husdyr. I litteraturen er den flere gange blevet kaldt "den fattige mands ko", og det er nu ikke en dårlig benævnelse, for geden kan give en del mælk. Får og geder blev først og fremmest holdt på de dårlige jorder, hvor græsudbyttet var ringe, for der kunne de sagtens leve. Visse steder har man kaldt dem hedefår.

Fjerkræ

Fra de forskellige aftaler og kontrakter, der findes, ved vi, at der også skulle afleveres høns, gæs og ænder som betaling, så de må have været på de forskellige gårde, selvom vi ikke så ofte møder dem i skifterne. Hønsene har været på den enkelte gård, hvor de kunne give lidt æg og en slagtekylling til den daglige husholdning. Normalt blev de holdt i stalden sammen med kvæget, hvor de kunne sidde oppe på bjælkerne om natten. I første halvdel af dette århundrede gav dette nogle store problemer, da man gik i gang med at bekæmpe kvægtuberkulosen, kvæget blev simpelthen smittet af hønsene, så i dag er det forbudt at holde høns i en kvægstald.

Gæs og ænder blev holdt i en samlet flok i og omkring gadekæret, hvor man normalt havde en gåsepige til at passe dem.

Vi ved også, at der på nogle herregårde har været et ret stort duehold, da duesteg blev serveret ved mange middage, når herremændene holdt gilde. Duesteg blev betragtet som en af de helt store kulinariske nydelser. I følge historien var det Frederik II, der indførte nogle raceduer fra Ostindien i slutningen af 1500-tallet.

Hunde

Herremændene og de, der havde herlighedsretten, havde mange hunde, når de skulle på jagt. For at beskytte disse rettigheder var der i flere århundreder den regel, at hvis en bonde havde en hund, skulle man hugge det ene ben af den, så den ikke kunne strejfe og genere vildtet. Vi ved fra mange sider, at der har været flere hunde i en landsby, men det er endnu ikke lykkedes mig at finde en hund i et skifte, derimod har jeg i et skifte set, at der var et hundehus og en lænke, så der har nok også været en hund.

Katte

Allerede i oldtiden har katten været holdt som husdyr bl.a. i Ægypten, og den har garanteret også været i landsbyerne her i landet, selvom jeg aldrig har truffet på en betretning om det, men den har været et nød-

vendigt husdyr for at holde bestanden af mus og rotter nogenlunde nede.

Bier

Der har i flere århundreder været holdt bier, og det sker da også, at man kan finde et bistade omtalt i et skifte, ja, sågar et halvt bistade har jeg set. Bien kunne give honning, som bl.a. blev brugt som sødestof. De fleste steder var et bistade en halmkube, som man på den tid selv lavede.

Danske Landbrugsmuseer har i de senere år gjort et meget stort arbejde for at fremelske og bevare de gamle danske husdyracer, og i Danmarks Husdyrpark på Oregård ved Bogense kan man se eksemplarer af samtlige gamle danske husdyracer.

Til sidst nogle "husdyr" som også har været der, men som ikke er omtalt i skifterne, nemlig

rotter og mus, lopper og lus

Vi kender kun alt for godt tilstedeværelse af rotter og mus, da en del arkivalier tydeligt bærer mærke af disse dyrs gnavnende fremfærd mod alt både spiseligt og uspiseligt.

Lopper og lus har huseret på husdyrene og menneskene, og med de trange beboelsesforhold og den altid meget nære kontakt mellem husdyr og mennesker, ja så har det simpelthen ikke kunne undgås, at disse smådyr har været i fast rutefart fra dyr til menneske eller omvendt eller fra menneske til menneske. I dag ved vi, at alle fire omtalte er fremragende smittebærere af en hel masse sygdomme, så man kan let forestille sig, hvordan en smitsom sygdom kunne brede sig med voldsom hast i en familie eller i en hel landsby.

Litteraturliste

Statens Husdyrbrugsforsøg: De gamle danske husdyracer.
Forskellige ældre bøger om de forskellige dyrearter.

Det står skrevet

- selvanmeldelse af Jens Peder Skou, Vibevej 33, 4000 Roskilde ☎ 46 35 62 60.

Siden nr. 19 har der i bladet SLÆGTEN været optrykt en kort omtale af min slægtsbog, som blev udgivet 1998 i samarbejde med det til bladet knyttede forlag. Selv om denne omtale skabte en hel del interesse for bogen, er det min opfattelse, at en mere fyldig opsats, der kommer lidt nærmere ind på kredsen af personer, vil kunne udvide interessen for bogen. - Så efter aftale med bladets redaktør, uddyber jeg her denne omtale og fortæller tillige lidt om de hidtidige reaktioner på bogen.

Det omfattende skrift med mere end 300 forfædrepar og 1500 børn (fra 1 til 16 eller ca. 5 kendte pr. fam.) er så vidt muligt skrevet som et besøg hos hver enkelt familie, så vi får et lille indblik i dens historie, og så der ikke blot er tale om en opremsning af navne. Det kan derfor kun blive en lille smagsprøve på indholdet, der kan bringes her.

Omtalen af min slægtsbog nævner, at mine præsteslægter kan føres næsten helt tilbage til Reformationen. Det var disse slægter, jeg først skrev om, fordi der i forbindelse med slægtens sidste præstefamilie, *Johan Henrik Pedersen* og *Caroline Dorothea Sadolin*, først i Ry og siden i Dover og Veng, skete et klassebrud, der førte over i noget helt andet. Deres datter, *Helene Sophia Pedersen* blev - sandsynligvis ved et uheld - gift med landsbymusikeren. De fik kun den datter, der var undervejs ved giftermålet. Senere blev de skilt, hvorefter *Helene* virkede som jordemor. Datteren *Caroline Dorothea Pedersdatter* giftede sig med gårdmanden *Søren Pedersen* i Svejstrup, der fører slægten til de snesevis af forfædre, jeg har som fæstere under Skanderborg Rytterdistrikt samt til selvejerbønder, herredsfogeder og delefogeder i egnen vest for Århus før den tid.

Nogle af præsterne og deres koner kom selvfølgelig fra andre præsteslægter, men en del kom fra andre samfundsgrupper. Således var forældrene til den kendte præst i

Århus, *Christen Nielsen Friis* og hans kone, *Karen Clemensdatter*, købmænd og rådmænd i byen. På lignende måde kom slægterne *Basballe* og *Hjersing* med. Femte led af slægten *Braad*, *Cecilie Dorothea Braad* blev gift med præsten *Ole Christian Sadolin* og var forældre til ovennævnte *Caroline Dorothea Sadolin*. *Braad*-slægten fører via Sverige til slægten *Schlüter* og derfra videre tilbage til Rostocks protestantiske reformator *Joachim Schlüter*. Med i billedet her hører også slægten *Hurtigkarl*, der kom fra Nibe.

Min farfar, *Peder Laursen Sørensen* kom fra Svejstrup til Hornslet, hvor han i 1883 kom ind i slægten *Skou* ved ægteskab med *Else Marie Sophie Nielsen Skou*, hvis efternavn han tog efter loven af 1904.

Slægten *Skou* kan spores tilbage til slægten *Basse* på Ommestrup Hovedgård ved Mørke, idet Frederik II den 2. oktober 1578 på Skanderborg Slot underskrev et mageskiftebrev mellem Kronen og Birgitte Ejlersdatter Rosenkrantz til Hevringholm, hvori det anføres, at *Basse Nielsen* skal forblive fæster af Ommestrup Hovedgård, som hørte under Hevringholm.

Denne gård er forlængst forsvundet. Allerede i 1608 blev den delt mellem sønnerne, og matr. nr. 1 med min forfar, *Jens Basse* fik navnet Ommestrupgård. Fire slægtsled senere giftede én af slægtens døtre sig med *Niels Jørgensen Skou* fra Bale, hvis far, skovfoged *Jørgen Skou* netop kan anes ved Hornslet kirkebogs begyndelse i 1716. I Hornslet kom navne som *Bertelsen*, *Henriksen Knop*, *Laasbye* og *Mols* ind i billedet.

Min morfars forfædre kan spores tilbage til begyndelsen af Helgenæs kirkebog i 1642. Her møder vi blandt andre slægterne *Rosser*, *Knøvel*, *Dinesen*, *Grønfeld* og *Winther* inden to af dem, *Knøvel* og *Winther* fortsatte slægten i Tved Sogn på Mols. Fem slægtsled af mine forfædre førte navnet *Knøvel*, medens *Winther* nærmest har været be-

tragtet som fast efternavn, da det generation efter generation til op i vor tid blev brugt af slægten, selv om det ikke nævnes ved dåbs-handlingerne. Således emigrerede min morfars ni år ældre bror, Jens Peder Pedersen med kone og to små børn til U.S.A. i 1892, hvor de blev stamfædre til en stor efter-slægt, som derovre fortsatte navnet Winther. På Mols kom slægter som *Bonde, Danmand, Greve, Hellesen, Ibsen, Stisen* og *Udengaard* ind i billedet. De fleste af dem var fæstere under Isgård, Kvelstrup og Rolsøgård. *Jens Hansen Sparre* kom til Dejret fra Skæring i Egå Sogn, hvor hans forfædre dels var fæstere under Skæring Munkegård og andre af sognets større gårde, dels var selvejerne *Morten Nielsen* og *Niels Mortensen* så langt tilbage som i 1600-tallet. Foruden den almindelige forekomst af vekslende -sen navne møder vi her slægtsnavnet *Gius*.

Efter endt soldatertid fandt min morfar snedker- og tømrersvend *Jens Christian Pedersen* fra Dejret den 19-årige *Anne Kathrine Pedersen* i Sjelle vest for Århus, og hende måtte han have. Hun var født i Trebjerg i Hvirring Sogn vest for Horsens som datter af skrædder *Anders Pedersen* og *Karen Andersen*. Hans forfædre spores blandt andre tilbage til slægterne *Døes, Halgaard* og *Skrædder* i Måbjerg, Navr, Borbjerg, Tvis og Nørre Felding sogne, hvorfra *Anders Nielsen Døes* med familie efter nogen flakken rundt som fæster - blandt andet af en gård i Bøgeskov i Ikast, hvor han tiltog sig navnet *Bøgeskov* - endte op i Store Thorlund i Ejstrup Sogn, og det er deres sønnesøn, der rejser til Hvirring Sogn og bliver gift med *Karen Andersen*.

Hendes forfædre kan spores tilbage til "*Gamle Viste*", der ved overgangen mellem 1600- og 1700-tallet fik en større børneflok, hvoraf en 6-8 stykker blev gamle folk på egnen omkring Klovborg, Linnerup og Tørring sogne. Jeg kender dem, fordi de stod fadder for hinandens børn. *Karens* og min forfar var *Mads Vistesens* (79 år i 1787) i Linnerup Sogn, hvor han var fæster under Bjerre Gods i Åle. Broderen *Anders Viste-*

sen, der døde 95 år gammel i 1797 var fæster i Plovstrup i Tørring Sogn. Han var 2x tipoldefar til den *Anders Viste Andersen*, der slog denne slægt sammen med slægten *Uhrskov* ved at gifte sig med *Anne Cathrine Uhrskov* fra *Uhrskovgård*. En tredje af brødrene var *Christen Vistesens*, der var fæster på gården *Malund* i *Klovborg Sogn*.

Mads Vistesens og hans kone *Kirsten Jensdatter* fik 11 børn, hvoraf den ældste *Viste Madsen* døbt i 1734. Ved folketællingen i 1787 stod han som hyrde i *Gribstrup* i *Klovborg Sogn* under *Matstrup gods*. Hans søn, *Mads Vistesens* giftede sig ind i slægten *Lund* i *Honum* i *Hvirring Sogn* og blev en relativt velstående gårdmand der. Det er værd at hæfte sig ved, at den ældste datter, *Charlotte Nicoline* var opkaldt efter gods-ejerfruen, og tre sønner fik navnet *Andreas Emanuel* efter godsejer *Andreas Emanuel Bjørn* til *Rask Hovedgård* i samme sogn. Forklaringen fremgår af det omfattende skifte efter *Mads Vistesens*. Heri anføres en gældspost til konsistorialråd *Hans Gram Bechmanns* arvinger på 600 rigsbankdaler. Denne var præst i *Hvirring* og var blevet ejer af *Rask Gods* ved at gifte sig med den unge godsejerenke efter *Andreas Emanuel Bjørns* død. *Mads Vistesens* havde altså lånt penge af godsejer *Bjørn*, der måske i sin tid hjalp ham til gården, og som tak herfor opkaldt børnene efter ham. Måske har *Hans Gram Bechmann* desuden kendt *Mads Vistesens* fra barn af, idet han i en længere år-række var huslærer og husven hos *Thyge Jesper de Thygesen* på *Matstrup*, inden han blev præst i *Hvirring*. Den spændende historie om præsten, forfatteren og godsejeren *Hans Gram Bechmanns* levned kan der læses meget om andet steds.

En anden del af *Karen Andersens* forfædre spores tilbage til slægten *Bødker* i *Åle*, hvor de også var fæstere under *Bjerre Gods*, indtil *Anders Nielsen Bødker* i 1792 købte gården. Hans sønnesøn, *Anders Madsen* blev gift med *Mads Vistesens* datter *Sidsel Marie Madsdatter* og var forældre til *Karen Andersen*. Gården i *Åle*, som *Anders Nielsen Bødkers* bror overtog, blev iøvrigt kaldt

"Banken", og hans børn tiltog sig efterhånden navnet Bank. Antagelig har gården ligget på en banke ned til den vestre side af Gudenåen.

Slægten *Lund* kom fra Lund i Tamdrup Sogn, hvor den ældst kendte, *Niels Sørensen Lund* havde Bondegården i Lund, hvor han i 1666 blev trolovet med *Kirstine Pedersdatter*. De var 2x tipoldeforældre til den *Karen Andersdatter*, som *Mads Vistesen* i Honum var gift med. Hendes mor var datter af bødker og gårdfæster i Neder Kodallund, *Christen Knudsen*, der kom fra Kalhave i Hornborg Sogn, hvor hans bedstefar *Knud Mogensen Bøcher* også var bødker. Han var gift med *Sophie Tangaards*, hvis mor, *Kirsten Tangaards* døde i 1722 104 år gammel i Hvirring Præstegård, hvor hun tidligere havde været barnepige.

Søren Nielsen Lund var gårdfæster i Honum og gift med *Sidsel Jørgensdatter* fra Boring, hvor hendes far var fæster *Jørgen Christensen* og moren *Maren Nielsdatter* fra Kørup. Hans søn, den yngre *Niels Sørensen Lund* var gift med *Karen Andersdatter* fra Flemming, hvor hendes forældre, *Anders Christensen* og *Maren Sørensdatter* havde fæste under Bjerre Gods.

Ind imellem det her, er der mange flere forfædre - nogen af dem meget spændende - men den skjorten hen over tid og personer, jeg her har leveret, vil jeg tro må være så inspirerende, at der vil være nogen, der gerne vil stifte nærmere bekendtskab med bogen.

Bogen har givet anledning til en række henvendelser og brevvekslinger, som alle er positive. Nogle har vist, at jeg kunne være kommet længere bagud med nogle rødder, andre har henvist til, at jeg ikke har fået alle børnene med, og i et enkelt tilfælde har jeg et par for mange, fordi farens tilnavn ikke altid var med. Alle fejl er uheldige, og hvis der er tale om fejl i anerækken, er de ødelæggende. Heldigvis er der indtil nu kun konstateret to af den slags ude i "et par rod-spidsen".

Side 139 har jeg rytterbonden *Poul Rasmussen* i Firgårde gift med *Mette Rasmussdatter*. Det er sikkert nok, men havde jeg fundet deres giftermål hos *Mettes* stedfar i nabosognet Veng i året 1700, havde jeg nok ikke været så sikker på, at den gamle smed i Firgårde Rasmus Laursen og hans kone Else Nielsdatter (skifte 1690) var hendes forældre.

Side 198 har jeg, at mine forfædre *Jens Christensen Rosser* og *Anne Oluvsdatter* den 13. juli 1672 fik døbt den datter Anne, som blev min formor. Hun døde imidlertid snart. I stedet blev min formor datteren af samme navn, der døbttes den 9. februar 1676 - tre dage før morens begravelse.

Trods disse fejl, der kun berører en lille del af bogen, håber jeg, at denne selvanmeldelse giver inspiration til at læse *Det står skrevet*.

Se Hans H. Worsøes anmeldelse af bogen i Personalhistorisk Tidsskrift 1999:2.

Biskop Wøldikes hustru

af Carsten Friis Fischer, Sct. Jørgens Vej 2, 8800 Viborg ☎ 86 62 02 05

Da jeg for 6-7 år siden for alvor begyndte at interessere mig for slægtshistorie - min egen slægt - kom der mange interessante personer frem.

Efter min farfar, Holger Friis Fischer, Viborg, var jeg kommet i besiddelse af nogle slægtsbøger vedrørende vores familie.

I en af disse bøger, som hed *Nogle personalhistoriske optegnelser om Jessen-Ry-*

gaard slægten fra Vardeegnen, samlet af Oscar Rygaard i 1924 [maskinskrevet manuskript på landsarkivet i Viborg og Statsbiblioteket i Århus], opdagede jeg hurtigt, at min tip-3-oldefar hed Christopher Kindler, født/døbt 21.9.1743 i Christiania (Oslo), død 18.7.1801 i Nykøbing på Sjælland som byfoged og birkedommer samt vejler og overmåler.

Men hvem denne Kindlers hustru var, stod der ikke noget om i slægtsbogen.

I Falk-Jensen og Hjorth-Nielsens værk om jurister, *Candidati og Examinati Juris 1736-1936*, fandt jeg hustruen, Maria Sophie Frederikke Wøldike, født/døbt 27.9.1757 i Tårnby på Amager, død 8.4.1830 i København; hun var datter af Christopher Wøldike (1719-1761), sognepræst i Tårnby, magister og provst, og hustru Elisabeth Lund (1732-1784). - At der så stod, at Christopher Kindler 1781 boede i Torpe, formentlig i Hallenslev Sogn, er en mindre gravende fejl; han boede i Torpe i Boeslunde Sogn ved Korsør!

Følgende Wøldike-litteratur dukkede op: Christopher Giessings *Nye Samling af Danske-Norske og Islandske Jubel-Lærere*, 1. del, 1779, J.C.L. Lengnicks Stamtavle over Familien Wøldike fra 1863 i *Genealogier over adelige og borgerlige Familier*, 3. samling, I, 1859-64, *Slægtstavlesamlingen*, 1931, udg. af Dansk personalhistorisk Institut, Th. Hauch-Fausbølls *Slægten Wøldike*, 1943, og Poul Nedergaards *100 danske præsteslægter*, 1954. - Slægten Wøldike stammede fra Neubrandenburg i Mecklenburg-Strelitz og hævdes på mødrene side via slægten Böhme at stamme fra den tjekiske militærgeni Jan Zizka, kendt fra det berømte slag ved Prag 1420.

Biskop Wøldikes hustrus herkomst

Nævnte Christopher Wøldike var søn af Viborg-biskoppen Andreas Pedersen Wøldike (1687-1770) og hustru Anna Maria Christophersdatter Kruse (1688-1748).

Andreas W., der er biograferet i *Dansk biografisk Leksikon*, alle 3 udgaver, blev født i Sommersted i Sønderjylland, hvor faderen var præst og leder af Sommersted Latinskole, hvorfra Andreas 1702 blev indskrevet/immatriculeret ved Københavns Universitet, hvor han 1703 tog baccalaureatgraden og derefter studerede i Tyskland - ved universiteterne i Wittenberg og Jena. 1709 blev han kapellan ved den tyske Sct. Maria Kirke i Helsingør, og efter at begge byens sognepræster var døde af pesten

1711, blev Andreas W. sognepræst ved den danske Sct. Olai Kirke i Helsingør.

Wøldike blev 1733 udnævnt til sognepræst ved Holmens Kirke i København og provst, men 1735 forflyttet til Viborg som biskop.

Men hvem var han hustru, min tip-5-olde-mor, Anna Maria Christophersdatter Kruse, der alle steder anføres født 1688 og død 6.6.1748 - men uden fødestedsangivelse.

Parrets vielse er indført i kirkebogen for Vor Frue Sogn i København 28.6.1712 således: Viet i huset hr. Andreas Wøldike, sognepræst til Sct. Olai Kirke i Helsingør, og mademoiselle Anne Marie Christophersdatter. - Denne oplysning gav ikke noget epokegørende nyt.

Sidste år prøvede jeg for sjovs skyld at se i *Danmarks Kirker, Frederiksborg Amt*, 1. bd., udgivet af Nationalmuseet 1964. - Det kunne jo være, der stod noget om Andreas Wøldikes ophold i Helsingør. Umiddelbart regnede jeg dog kun med, at der stod det sædvanlige om ham.

Stor blev min overraskelse, da jeg side 258 fandt følgende under Helsingør Sct. Olai Kirkes bevarede gravsten:

32) Før 1733. (Andreas Wøldike og) hustru Anna Maria Christophersdatter, født i **Rudkøbing** 21. dec. 1688. Rødlig kalksten, 235 x 151 cm, latinsk indskrift med fortybete versaler og skønskriftsbogstaver i tværlinier. Størstedelen udslidt og kun hustruens personalia levnet

At Wøldike, der jo før konens død 1748 var blevet biskop i Viborg, ikke benyttede begravelsen fremgår af en pudsig tilføjelse nederst på stenen (ligeledes på latin, her oversat): ... hvis ikke han havde været forhindret af stedets fjernhed, eftersom han 15. juli 1735 blev udnævnt til biskop i Viborg.

.... stenen lå tidligere midt i kordøren ..., men nu i gulvet under orglet.

Aner i Rudkøbing

Efter at have ledt efter biskoppens hustru i flere år måtte jeg straks undersøge Rudkøbings kirkebog, der heldigvis begynder 1686 - blot 2 år før den eftersøgte fødsel.

Under Dom. 4. Advent 1688 ses flg. dåb: Anne Maria, Christopher Skræders datter. Blandt fadderne nævnes Anna, Johan Kruses hustru.

Biskoppens hustru hed jo også Kruse til efternavn. - Forklaringen herpå og beviset for sammenhængen fandt jeg i kirkebogens begyndelsesår under viede 11.6.1686: Blev viet Christopher Hansen, barnefødt her i Rudkøbing, og Elsebet Johansdatter Kruse, som og er født her i Rudkøbing, hvis begge forældre bistoede.

Christopher Hansen, skrædder, ses død/begr. 26.4.1703 i Rudkøbing.

Anne Maria Kruses mor, Elsebet/Elsabeth Johansdatter Kruse, født ca. 1665 i Rudkøbing, var datter af: Johan Henriksen Kruse, født ca. 1637 i Eckernförde i Slesvig, død 1710 i Rudkøbing, begr. 28.10. inde i kirken; han var skipper, købmand og kirkeværg, fik først 26.4.1670 borgerskab i Rudkøbing, hvor han 1682 var byens 6.-største skatteyder! - Han var gift 3 gange, moderen til Elsebet var hans første kone, Maren Pedersdatter, død ca. 1680, datter af Peder Rasmussen Møller i Rudkøbing.

Jeg har siden fundet ud af, at der i Eckernförde-området i 16- og 1700-tallet var mange med navnet Kruse, skibsbyggere og købmænd. Men har trods ihærdig brevveksling med diverse instanser, er det endnu ikke lykkedes at finde faderen til Johan Kruse.

Denne artikel er ikke ment som en professionel redegørelse, men kan dog vise, hvad man som amatør kan udrette ved dygtighed og held!

Ole Bech Knudsen, Århus, takkes for mange oplysninger fra Rudkøbing-skifter-afskrevet i ledige stunder på landsarkivet i Odense, efter at jeg "tilfældigvis" havde nævnt min opdagelse for ham.

Kilder:

- T.O. Achelis: Sommersted Latinskole, i *Personalthistorisk Tidsskrift*, 8. rk., 4. bd., 1925, s. 233 ff.
- Chr. Kiilsgaard: Rudkøbing, bd. 1-2. 1949-55.
- P. Severinsen: Viborg Domkirke med Stad og Stift i 800 Aar. 1932.

			Peder Rasmussen Møller. født Død Borger i Rudkøbing.
		Johan Henriksen Kruse. Født ca. 1637 i Eckernförde, Slesvig. Død/begr. 28.10. 1710 i Rudkøbing. Kirkeværg Købmand. Han var gift 3 gange.	Maren Pedersdatter. Født Død ca. 1680 i Rudkøbing.
Christopher Hansen Skrædder. Født Død/begr. 26.4.1703 i Rudkøbing. Skrædder.		Elsabeth Johansdatter Kruse. Født ca. 1665. Død	
Viet 11.6.1686 i Rudkøbing.			
anna maria Christophersdatter Kruse. Født 21.12.1688 i Rudkøbing. Død 6.6.1748 i Viborg.		Gift med biskop Andreas Wøldike i Viborg.	

Valdemar Sejr igen

af Flemming Aagaard Winther, Bgm. Drewes-Strasse 23, D-24119 Kronshagen
☎ 0049 431 58 04 33.

Som det vel efterhånden er almindeligt bekendt, er Danmarks Adels Aarbog ikke særlig brugervenlig på grund af utallige tilføjelser og rettelser - spredt over mange årgange. Nogle af dens oplysninger er også indbyrdes modstridende, så man tvinges til at vurdere pålideligheden af stamtavlernes kilde materiale. Et grimt eksempel er de forskellige *Munk*-slægter, i vores sammenhæng *Vinranke-Munk*. Den omfatter så mange personer på grænsen til bondestanden, at det allerede for samtiden har været svært at gennemskue familiesammenhængen.

I SLÆGTENS nr. 19 har Anton Blaabjerg (herefter AB) gennemgået Adelsårbogens finurligheder omkring Jørgen Pors' mormor uden dog at nå til noget entydigt resultat vedrørende hans afstamning fra Enevold Kruse til Ballegaard. Hvad der sker længere tilbage, fortæber sig i sidste ende i middelalderens mørke; men som AB konkluderer, synes det i hvert fald muligt at sikre anelinen til det gamle Valdemar Sejr-hæftes C08, Enevold Pedersen Kruse til Ballegaard ved Mariager, død 1497, og hustru Kirsten Ovesdatter (Reventlow), hvis mor var Gissel Henningsdatter Podebusk; sidstnævntes sjældne fornavn benyttes da også i ABs argumentation. - Hertil bør nævnes, at Aage Brask på s. 67 i sin bog *Kjellerup - en jydsk Herregaard fra Vikingetid til Nutid* (Munkegaard, Kbh. 1943) betvivler dele af Adelsårbogens stamtavle over Kruse-slægten (årg. 17, 1900, s. 243 f.).

I Adelsårbogens Kruse-stamtavle angives s. 244 (uden at det er rettet senere), at Anne Kruse, død 5. okt. 1534 og begravet i Viborg Domkirke, er datter af Enevold (hæftets C09) og søster til Christoffer Kruse (hæftets C10) til Vingegaard m.v. Anne Kruses død og begravelse refereres efter Pontoppidans *Marmora Danica*, bd. 2, 1739, s. 205, nemlig efter en nu forsvunden

gravsten i domkirken. - Annes mand Jens Munk er efter Adelsårbogens årg. 22, 1905, s. 308 en *Pedersøn* af Havbro-linien. Han er antagelig en af de lavadelige, der har måttet tjene til livets ophold som foged hos mere heldige standsfæller. Vel i kraft af hustruens slægt er Jens Pedersen Munk blevet begravet blandt de fornemme i Viborg Domkirke. Hans eneste kendte bror Søren Pedersen Munk har en hel del efterslægtslinier, der i mange tilfælde ender i *ufri* stand, helt analogt til Harbou/Pors-linien.

Vender vi nu tilbage til Jørgen Pors' egenhændige anetavle, er mit forslag, at han kun har en enkelt "smutter" i teksten, nemlig at han kalder (sin oldefar) Else Munks far *Niels* istedet for *Jens*. Denne kan udmærket have tjent Otte Nielsen Munk på Gjessinggaard, som var hans fætter, og det bliver så hos Jørgen Pors til "vdi giesinggaard". Ottes børn, bl. a. Niels, og dennes børn igen er så velkendte, at det er usandsynligt, at en Else "Nielsdatter" Munk kan indføjes blandt dem, som Jørgen Pors' tavle (taget bogstaveligt) opfordrer til. - En anden mulighed er, at Pontoppidan har en fejl i fornavnet i *Marmora Danica*, der jo er den eneste kilde til *Jens*. Så er Jørgen Pors' tavle - ret forstået - korrekt!

Vedrørende Jørgen Harbous to hustruer kan Adelsårbogens 7 kendte børn uden problemer fordeles med Christian og Gissel født 1560'erne af første og Margrethe (født senest 1570-75) af andet ægteskab. De øvrige børn hed Otte, Kirsten, Anne og Niels.

Det ville jo have været rart at kunne skimte opkaldelsesreglerne fra tidens bondeslægter her; men adelen fulgte dem ikke slavisk, og desuden må vi regne med, at der yderligere har været tidligt døde børn imellem.

Tilskrift: Valdemar Sejr-hæftet genudgives med *forsinkelse* i januar 2000! AB

Præsteindberetninger

- en guldgrube for slægtsforskere

af Holger Hertzum-Larsen, Hovedgaden 32, Nr. Nissum, 7620 Lemvig ☎ 97 89 13 07.

Opmærksomheden henledes på, at de til landsarkiverne afleverede bispearkiver (med registraturer på læsesalene) kan indeholde præsteindberetninger, som kan være til stor nytte i slægtsforskningen, specielt hvis der arbejdes med præstefamilier eller fremtrædende bondeslægter, da indberetningerne ofte fortæller om f.eks. senere forsvundne gravsten i kirkerne.

Bispearkivet fra Ribe indeholder findes således indberetninger fra 1760'erne til biskop Bloch; og disse indeholder flere egentlige stamtavler, der viser slægtsforbindelser mellem præster og storbonde-slægter.

Typisk er følgende personalhistoriske afsnit af præsten i Hemmet H.J.C. Lemvigs skrivelse 12.5.1766 til biskop Bloch (her lettere normaliseret):

Additamenta til min relation om præsterne i Hemmet og Vium sogne, hvilke jeg agtede ej at være betydelige og derfor ej indrykke i min efterretning, men dog nu her meddeles, for om deraf kunde have nogen oplysning.

I Hr. Jacob Holms bryllup med hr. Søren Nielsen Gluds, præst her i kaldet, hans datter Giertrud Sørensdatter Glud stod her i Hemmet Præstegård Dom. 7 post Trintatis Ao 1666. Med hende avlede han de meldte 5 børn 3 sønner og 2 døtre:

1 Johanne Jacobsdatter Holm, døbt i Hemmet Kirke d. 7. juni Ao 1667, som efter sin faders død, og hans successors hr. Thomas Erichsens død, som her kun var præst i 13 uger, fik hr. Thure Terchilsen til ægte d. 29. decbr. 1685.

2 Jacob Jacobsen Holm døbt d. 11. febr. Ao 1669. Han kom siden til Norge, fik der på Moumgård jomfru Ide Sophie til ægte, som var en datter af hr. Peder Jensen Riiber, sognepæst til Ølgod og Strellev menigheder her i Øster Herred. Deres søn er hr. doctor Holm i

København, hvilket jeg i min relation reden har meldt om.

3 Lauge Jacobsen Holm, født d. 6. april 1670, døbt d. 10., om ham vides her ej noget at melde.

4 Kirstine Marie Jacobsdatter Holm, døbt her i Hemmet Kirke Dom. 3 post Pascha Ao 1673, hun døde kort derefter og blev begravet Festo Ascensionis Christi samme år 1673.

5 Søren Jacobsen Holm blev døbt Dominica 1ma post Trinit Ao 1677.

II Hr. Jacob J. Holms successor var Thomas Erichsen Paaske, kaldes og her i nogle bøger Thomas Erichsen Vium, fordi han var født i Vium, var her præst i 13 uger. Ligger begravet midt i Hemmet Kirke straks ved Korsdøren, hvor der læses på hans ligsten følgende ord: Her hviler i Herren hæderlige og Wellærde Mand S: Hr. Thomas Erichsen Paaske, fordom Skibs Præst, siden kort Tid Sogne Præst til Hemmet og Vium, døde d. 24 Febr. Ao 1681. Ætatis 53. Gud give hannem en glædelig opstandelse.

III Hr. Thure Terchilsens epitafium er indsat på den søndre side i Hemmet kirkemur, hvorpå er at læse følgende ord: Her under hviler udi Herren Den ærværdige og Wellærde Mand Hr. Thure Terchilsen, fød i Varde Ao 1640. Rector samme stæds 17 Aar, derefter Sogne Præst til Hemmet og Vium Sogner 26 Aar, har haft 3 Hustruer, med hvilke han avlede 13 børn, døde d. 9 May 1709 ætatis 69. Gud give ham med alle troende Christne en glædelig og ærefuld opstandelse paa den yderste Dommedag.

IV Hr. Thure Terchilsens 2den kone, som han fik da han var kaldet fra Varde her til Hemmet kald, var Johanne Jacobsdatter, hr. Jacob Jacobsen Holms førstefødte datter her af præste-

gården. Deres bryllup stod her i præstegården d. 29. december 1685, da de blev copulerede af hr. Niels Hansen Ahrensberg, da sognepræst til Varde menighed. Samme hr. Ahrensberg havde en søn, som siden blev præst til Hvejsel og Givskud menigheder. De avlede kun en datter sammen, som blev født d. 4. marts 1687 og døbt d. 9. ejus. og kaldet Maren Thuresdatter. Hun fik Niels Biugom til ægte, som da boede i Tarm, men siden blev ejer af Viungård. Deres copulation stod her i Hemmet Præstegård d. 28. oktober Ao 1705, da de blev viiede af mag. Ancher Sørensen, sognepræst i Bork. Disse avlede ligemåde kun en datter sammen, nem.: Constance, som fik og endnu har Christen Krarup på Dejberglund til ægte. Samme mad. Krarups moder Maren Thuresdatter, Niels Bygoms kone, døde her i Hemmet Præstegård først i juli måned Ao 1707, og blev derpå begravet i Hemmet Kirke midt på kirkegulvet, hvor der på hendes ligsten er at læse følgende ord: Her under hviler udi Herren den hæderbaarne Gud og Dyd Elskende Matrone nu Salig Maren Thures Daatter, som var fød i Hemmet Præstegaard d. 9. Marti Ao: 1686 kom i Ægteskab med den Høyagtbare og velfonemme Mand Sr. Niels Jensen Bygom af Tarm d. 28. Oktober Ao 1705, avlede med ham i samme Ægteskab en Daatter, døde i Hemmet Præstegaard Ao 1707 i hendes Alders 21 Aar. Gud give hende med alle troe Christne en glædelig og ærefuld Opstandelse.

NB: Observeres at her på ligstenen står, at ommeldte Maren Thuresdatter var fød d. 9. marts 1686, da jeg dog finder, at hendes egen fader i den gamle kirkebog med egen hånd har skrevet, at denne hans datter blev døbt d. 9. marts, ej 1686, men 1687, som er det retteste og rigtigste. Han har selv skrevet, at denne hans datter blev begravet d. 7. juli 1707. Men at kom-

me til hendes moder hr. Thures 2den kone Johanne Jacobsdatter Holm igen, da finder jeg i døbebogen skrevet af ham selv disse ord, Ao 1689 d. 29. august blev begravet min dydige hustru Johanne Jacobsdatter Holm. Altså levede de kun hen mod 4re år sammen i ægteskab.

[V findes ikke].

VI Hr. Morten Friises farbroder var hr. Hans Friis sognepræst i Wilslev ved Ribe, hvor nu hr. Knud Lang er, som uden tvivl giver underretning om ham og hans bekendte børn.

VII Hr. Jep Tarm, sognepræst til Oddum menighed og provst over Nr. Herred, døde efter 13 års sygeleje, da han havde været præst i Oddum henved 40 år, Ao 1732 d. 27. januar. Hr. Berthel Aggerholm succederede ham, var tilforn i 8 år hans adjunctus, havde hr. Jep Tarms datter til ægte, Birgitte Jepsdatter, som efter hr. Berthels død fik og nu har hr. provst Helsted til ægte. Hvorom vel hr. Høyer præst til Oddum giver videre efterretning, siden han derom med mere har fået fuldkommen efterretning, imidlertid dersom det skulle fejle, så sender jeg hermed til videre oplysning hr. B. Aggerholms testimonium, som blev oplæst i hans ligprædiken, og er her hans levnedsløb. Dette finder jeg dog ved denne lejlighed bekvem til at erindre, at hr. Jep Tarm i Oddum og hr. Jacob Holms søn fra Hemmet, Nom: Jacob Jacobsen Holm, fader til hr. doctor Holm i København, havde 2 søstre, hr. Peder Jensen Riiber, præst til Ølgod hans døtre, og altså er hr. professor Holm i København og provstinde Helsted i Lønborg kødelige søskendebørn.

VIII Hr. Urban Bloch, præst i Ål i Vester Herred, broder til hr. Niels Jensen Bloch her i Hemmet, blev præst til Ål menighed Ao 1725 da hans formand Rasmus Jensen Lassen døde samme år dagen for Christi Himmelfartsdag. Han havde til

ægte amtsforvalter Jens Christensen i Ribe, som ejede Steensgård i Fyn og byggede Lundgård ved Ribe, hans datter, nom: Anne Jensdatter. De avlede sammen en søn, som nu er residerende kappellan i Sæby i Børglum i Aalborg Stift, hedder Jens Christian Lassen. Foruden denne søn havde de 2de døtre sammen, hvoraf den ene fik hr. Eilskov i Ål, og den anden fik hr. Niels Bloch i Hemmet. Deres faders hr. Lassens successor var hr. Urban Bloch, som fik deres moder, hr. Lassens enke Anne Jensdatter, til ægte, men avlede ingen børn tilsammen. Hr. Urban Bloch døde Ao 1734. Ham succederede hr. Eilskov, hvorom der siden gives videre efterretning. Her kan jeg ej forbigå at melde følgende, i fald det ikke af hr. Holm, nu præst i Ål indberettes: At hr. Lassens formand eller præandecessor skal have heddet Hans Paludan, som fik sin kone, da hun var i 15tende år, de avlede sammen 15 børn, og skete det, at da hun lå i barselseng med det 15 barn der en søndag medens hr. Paludan stod på prædikestolen i Ål kirke og prædikede, opkom en hastig ildebrand i præstegården, hvor kun en karl var hjemme, som tog barselskone i håret, trækede hende ud af sengen for at redde hende, men da hun kom ud og savnede sit barn, rendte hun ind i ild og røg efter det, og de begge bleve frelste af ilden uden skade. Hele præstegården blev da afbrændt, hvilket forårsagede, at kongen forærede kongetiende til Ål Præstekald, og sognefolkene lovede at give ham godvillig 2de offerdage om året mere end de 3de sædvanlige. Hvilket efterkommerne har haft gavn af, da samme skik endnu holdes vedlige.

IX Af foregående erfares, at Cecilia Marie Lassen, hr. Niels Blochs kone,

hans broders hr. Urban Blochs stiftatter, var en datter af hr. Rasmus Jensen Lassen, præst i Ål, og hendes moder var Anne Jensdatter. Hun blev født i Ål Præstegård d. 30. april 1713, blev gift med hr. Niels Bloch Ao 1731, som 2 år derefter blev præst i Maltbæk, hvorom tilforn er meldt i min relation.

X Nuværende præst Hans Jørgen Lemvig har avlet med sin hustru Karen Jensdatter Rabech 8te børn, som er følgende 4re sønner og 4re døtre:

1 Caspar Jørgen Hansen Lemvig, født 13. januar 1749, blev døbt 17. ejusdem i Hemmet Kirke af mag. Lauge Pedersen, sognepræst til Sdr. og Nr. Bork og provst i Nr. Herred.

2 Mette Sophie født d. 14. decbr. 1749, døbt 19. ejud., hun døde af et slag 1750 d. 7. maj, som var Christi Himmelfartsdag, da hun var 20 uger og 3 dage gl.

3 Mette Sophie Hansdatter Lemvig blev født 27. april 1751 ved midnatstid; blev døbt 3. maj.

4 Mette Marie blev født 1752 d. 5. december om formiddagen klokken 10 slet, hun blev døbt d. 11. ejusdem og givet navn efter præstekonens moder, ligesom det forrige barn blev opkaldt efter præstens moder.

5 Jens Hansen Lemvig blev født klokken 7 om morgenen d. 25. sept. 1755 og ofret Gud i dåben d. 1. oktober og opkaldt efter moderens fader, Jens Christensen Rabeck.

6 Johan Christian, født d. 3. april 1758 ved solens opgang, blev døbt d. 9. april.

7 Jørgen Hansen Lemvig er født 1760 d. 6. marts klokken 4re om eftermiddagen, døbt d. 13. ejusd. af provst Helsted i Lønborg.

8 Johanne Hedeveg Lovise født klokken 8te om formiddagen d. 16. decbr. 1762, døbt d. 19. decbr. og opkaldt efter sl. hr. grev Johan Ludvig v. Holstein og hans frue grevinde.

XI I sakristiet af Hemmet Kirke var et lig indsat, som Ao 1753, da Hemmet Kirke blev repareret, blev nedsat i jorden i kapellet, men den på ligkisten værende løse blikplade lod præsten hænge på muren, hvorpå står følgende ord: I denne bolig findes een bedydet Siæle boelig, Hvis Rygte mindes uden Meen. Hun meente Gud det troelig. Sal: Ingeborg Jacobs Daatter, fød Ao 1601. Er første gang kommen i Ægteskab med sin Salig Mand Anders Jeverson, Foget over Romsdahlen i Trundhiems lehn, ved hvem hun avlede børn. Ao 16... er hun anden gang kommen i Ægteskab med den hæderlige, agtbare og meget fornemme Mand Jever Jensen Bandtsbil, med hvem hun har levet et meget ærligt og kierligt Ægteskab; til han forgangne Aar April af Gud er bortkaldet fra Jordisk uroe til himlens hviiile. Hvor hun Aprilis Wdi dette Aar MDCLXXVIII og er bleven paa Siælens Wegne opfordret. O vel evindelig O du. At leve vel og salig døe Som saa i Werden levede, Det er den beste gave At hos Din Salig Husbond nu Som mand paa denne Werdens Løn Du Himmel fort? er blevet Sig ønske kand at have. At leve vel udødelig I Graven Dig kand gjøre men vel at døe det Dig og mig Til andet Liv skal føre. - NB. Data og årstal findes ej på pladen udførte.

Jeg har og nøje efterset den gamle døebog, som går fra 1664, men finder hverken, at de her meldte er her copulerede eller begravede, så at jeg slutter, at dette lig må være ført hertil anden steds fra.

XII Endnu findes et epitafium indsat i kirkemurens nordre side, hvorpå står følgende ord: Her under hviler den Welærværdige og Høylærde Mand Sl: Hr.

Morten Christensen Friis, forrige Sogne Præst for Hemmeth og Vium Menigheder i 22 Aar og Provst i Nør Herredt i 8te Aar, fød i Thorstrup Præstegaard Ao 1686 d. 12 Juli, død i Hemmeth Præstegaard Ao 1731 d. 30 May. Med sin Elskelige Hustrue, den Dydædle og Gud Elskende Matrone Sal: Ide Peders Daatter Deiberg, fød i Deiberg Præstegaard Ao 1657 d. 6 May, død i Hemmeth Præstegaard Ao 1737 d. 3 Julig. Levede tilsammen i et fornøjelig Ægteskab dog uden Livs Arvinger i 22 Aar. Psalm 68, v. 20.21.

Ligeledes hviler her uden fore den fordom Welærværdige, nu S: Hr. Peder Nielsen Bruun, barnfødt i Varde d. 9. Novbr Ao 1701, kaldet til Sogne Præst for Hemmeth og Vium Menigheder d. 9 Novbr 1731. Derefter kommen i Ægteskab med sin elskværdige Dyd Elskende Hustrue Margarethe Thures Daatter, med hvilken han levede i Ægteskab i 13 Aar og midlertid avlede 7 børn, døde d. 4. Februar udi hans Alders 43 Aar. Stat lidet her, og tænk Dig om, for hvo dette Gravskrift læser. Dit Liv en Røg en avne er, som Winden snart bortblæser. Men slukkes her det Liv som Wande boblen ud. Du evig lever der som Lammets dyre brud.

XIII Inskription på klokken; i Hemmet tårn findes ingen inskription på klokken der hænger, men på Vium klokke findes nogle munkebogstaver som aparte hermed findes af en anden udskrevne siden jeg selv ej kunne komme så højt op på stien til klokken.

Vestjyske præsteslægter

af Holger Hertzum-Larsen, Hovedgaden 32, Nr. Nissum, 7620 Lemvig ☎ 97 89 13 07.

I arbejdet med vestjyske præsteslægter er jeg stødt på uoverensstemmelser vedrørende Peder Clausen, præst i Ål Sogn 1623-73.

H.H. Fussing har ret, når han i *Personal-historisk Tidsskrift*, 1944, side 57, skriver, at Peder Clausens første hustru hed Elisabeth.

Derimod mener Wiberg i sin *Almindelig dansk Præstehistorie*, at hun hed *Maren* Nielsdatter og var formandens datter. Det samme mener O. Nielsen i *Historiske Efterretninger om Vester Horne Herred*, hvor han som begrundelse her anfører, at Niels Madsen [fejlf. for Villadsen, se Kjærgård Birks tingbog 15.11.1633] giver hr. Peder Clausen afkald for arv, hans hustru kunne tilfalde efter hendes salig fader og moder, hr. Niels Philipsen og Katerina. Dette afkald skulle være begrundelse for, at Peder Clausens hustru også var datter af formanden i embedet, men det er det ikke et endegyldigt bevis for.

Derimod beviser indførslen 29.11. samme år, at Peder Clausens første hustru var datter af Niels Philipsen, men ikke Maren, men *Elisabeth*.

Hvad angår Peder Clausens anden hustru Maren findes følgende i Slavs Herreds tingbog 12.1.1665, side 4b ff.:

Hans Mogensen i Galthoe et vidnesbyrd: For retten fremstod hr. Peder Clausen i Ål Præstegård for en besiddende dom og ret, gav til kende, at han og hans hustru, Maren hr. Peders, var skyldig blevet Hans Mogensen i Galthoe fire og tyve rigsdaler, hvorfor til dets udlæg og betaling, for sig og sin hustru, fornævnte Maren hr. Peders, og deres arvinger med deres fri vilje og velberåd har forundt og afhændet til Hans Mogensen i Galthoe og hans arvinger en gård i Vejrup i Lindknud Sogn, som Christen Pedersen påboede, og nu står ganske øde, skylder årlig en tønde rug, et svin, fire skæpper havre; hvilke forskrevne gård Maren Nielskone i Obling blev udlagt i hendes gælds betaling

efter salig Erik Juels død efter lodseddels formelding, dateret Viborg den [dato ikke indført] juni anno 1657, og med kommissærernes, velbyrdige Erik "Linqust" og Niels Parsbergs egne hænder underskrevet. Og nu siden er hendes datter, fornævnte Maren hr. Peders i Ål Præstegård arvelig tilfaldet i Obling efter lodseddels formelding, dateret Obling d. 28. okt. år 1663, og underskrevet Christen Nielsen Obling på sin egen vegne, Jens Jørgensen Jelling på sin egen vegne og på Kirsten Nielsdatters vegne og Niels Nielsen Hieboe på hr. Peder Clausen i Ål Præstegård hans vegne. Og til vitterlighed Aksel Nielsen "moneripp", Peder Larsen egen hånd, Niels Christensen egen hånd, Las Nielsen egen hånd, Claus Chrestensen egen hånd. Hvilke fornævnte gård med al sin rette tilliggelse, som dertil ligger, og af Arilds tid tilligget har o.s.v.

Samme dag skødede hr. Peder og Maren, hr. Peders, en gård i Lindknud Sogn, Hovborg kaldet, til Peder Ebbesen i Pugelund til betaling af en gæld på 110 rigsdaler. Den gård, de skøder, var tilfaldet Maren Nielskone i Obling i hendes gælds betaling efter salig Erik Juels død efter lodseddels formelding, dateret Viborg den .. juni 1657, og siden er hendes datter, Maren hr. Peders i Ål Præstegård, hans hustru arvelig tilgjort, Obling den 28. oktober 1663, underskrevet af Christen Nielsen Obling på egne og broderbørns vegne, Niels Heboe på hr. Peder Clausens vegne, Jens Jørgensen Jelling på sin egen og Kirsten Hansdatters vegne.

Denne Maren Nielskone i Obling var Maren Jensdatter, datter af herredsfogeden Jens Christensen i Nebel Sogn. Se min bog *Niels Pedersen og Ingeborg Christensdatter i Janderup*, 1989, bilag side 106. Maren Jensdatter var gift med Niels Nielsen Obling, og havde foruden Maren, Peder Clausens, en datter Anne Nielsdatter, der første gang var gift med Jens Jørgensen Jelling og anden gang med biskop Ancher Anchersen.

Anne Nielsdatter fik ingen børn, og 4. august 1702 anmodede hun kongen om tilladelse til at dele sine midler til bl.a. hr. Hans' i Ål [Hans Nielsen Paludan/Kjær] hans tvende børn, nemlig Ancher og Anne Lisbeth. Se min bog *Jydske domme og dokumenter 1440-1700*, 1998, side 505 ff.

Følgende tingsvidne af Kjærgård Birks tingbog 4. februar 1670, side 99b, omtaler også Maren Nielsdatter i Ål Præstegård:

For tingdom stod Jens Christensen Gundersbill i Borup på sine egne og sine søskende, som er Mette Laskone i Obling, Johanne Houles i Toftum og Anne Bertels i Nordenå, såvel og på Maren Nielsdatter i Ål Præstegård, deres vegne og begærede et uvildigt vidne af efterskrevne dannemænd, om det er dem ikke vitterligt, at fornævnte Jens Christensen og bemeldte kvindepersoner er fuld trediemand til salige Cathrine Hermansdatter, salig Jens Knudsen Færgemands efterleverske af Husum, eftersom Jens Christensens moder og forne Cathrine Hermansdatters fader var født søskendes børn, som her hedder Terben Nielsen og der [i Husum] Herman Nielsen.

Da fremkom Christen Lassen i Obling, Hans Nielsen i Kjærgård, Simon Nielsen i Grørup, Peder Nielsen ibid, Niels Nielsen i Børsmose, Hans Christensen ibid, Simon Hansen i Børsmose og Niels Hansen i Kjærgård og vidnede endrægtig med opholdne fingre og ed, at det er dem i sandhed vitterligt, at fornævnte Jens Christensen Gundersbill, hans moder og hendes søskende, født i Obling, var fuldsøskendebørn til Terben Nielsen, som i Husum kaldes Her-

man Nielsen, murmester, og er fornævnte Jens Christensen og bemeldte kvindepersoner og deres medarvinger fuld trediemand og rette fødte arvinger i byrd og blod til salig Cathrine Hermansdatter, salig Jens Knudsen Færgemands hustru af Husum. Jens Christensen på sin og sine medarvingers vegne var tingsvidne begærende. Og stod Laust Lassen med Jens Christensen idag til vederstås ting, der dette vidne blev beskrevet.

I den norske slægtsbog, *Slægten Aall*, bd. 1, 1908, af Haagen Krog Steffens omtaler han side 9, at Niels Willadsen 2. april 1612 får fæste på slægsgården efter faderen. Helt nøjagtigt står der i Riberhus lens jordebog:

1611-12. Niels Willandsen i Skjødstrup fæstede den våning, som hans fader Willandtz Søffrensen fradøde, og hans moder Jehanne Willandtz ham oplod, og skal holde hende sin ophold udi hendes livstid, gav 12 rdl. Se min bog *Kronens gårde og bol i Vester Horne herred og Kærgård birk 1562-1643*, 1998, side 18.

Det er mærkeligt, at Krog Steffens ikke omtaler, at Jehanne Willandtz to år senere, 30. september 1614 på Kjærgård birketing aflagde bekendelse, der sikkert var afpint hende. Hun tilstod, at hun drev sine trolldomskunster sammen med Maren Knuds i Skødstrup og Anne Thameskone i Gedbjerg; de tog livet af Oluf Knudsens søn Mikkelt i Børsmose o.s.v. Hun blev samme dag brændt. - Se H.K. Kristensens artikel i *Fra Ribe Amt*, bd. 8, side 143 ff., samt Viborg Landstings dombog 1617C (11.10.), side 362.

Egmont og Møn

af Anton Blaabjerg.

Ved sidste århundredskifte havde bogtrykkeren Egmont H. Petersen (1860-1914) ved flid og sparsommelighed arbejdet sit trykkeri frem til en plads blandt Københavns største og mest moderne indrettede. I hans dødsår - kort efter hans død - blev trykkeri-

ets kendte ejendom Gutenberghus nær Rundetårn taget i brug. - 1904 startede han udgivelsen af ugebladet *Hjemmet*, som stadig lever i bedste velgående, og senere kom concernen Gutenberg Gruppen til at udgive andre blade - bl.a. *Anders And & Co.*

Hans enke og børn overdrog 1920 virksomheden til en selvejende institution, Egmont H. Petersens Fond. - Fondet har siden støttet specielt ungdommens uddannelse (f. eks. bygning af kollegier); men også kulturelle projekter er støttet - således Nationalmuseets nyeste ombygning. - Detaljer om grundlæggeren findes i Dansk biografisk Leksikon og den deri nævnte litteratur.

Sønnerne Axel Egmont-Petersen (1892-1954) og Holger Egmont-Petersen (1899-1969) blev begge direktører i virksomheden og er biograferede i Kraks Blå Bog.

Til virksomheden er endnu knyttet medlemmer af næste generation, men disse er måske mest omtalt som forældre til døtre med relationer til de danske prinser og deres fætter, prins Nikolaus af Grækenland.

Der skal her fortælles lidt om den gamle Egmont H. Petersens familiemæssige rela-

tioner. - Ja, Egmont hed han strengt taget slet ikke; han blev født 3.10.1860 på Fødselsstiftelsen og døbt Edmundt Harald Petersen. Han var søn af ugift Karen Petrine Petersen (1839-1911), men nogen udlagt barnefar nævnes ikke i kirkebogen. - Moderen levede af at have unge menesker på kost, og hun hjalp sønnen igang med trykkerivirksomheden i hans pure ungdom, da han ikke selv var gammel nok til at få borgerskab/næringensbrev.

Med udgangspunkt i folketællingen 1885, hvor Karen Petrine, der da betegnes som enke, og sønnen boede på adressen Nansensgade 46/Vendersgade 16 i København, kan følgende oplyses om familien, som måske ikke er så velkendt.

Egmont H. Petersen giftede sig senere med sit næstsøskendebarn med fælles afstamning fra Algestrup i Sdr. Asmindrup Sogn syd for Holbæk.

Rasmus Poulsen, f. ca. 1759, d. 1816, gårdmand i Algestrup i Sdr. Asmindrup Sogn. Gift senest 1785 med Karen Nielsdatter, f. ca. 1765-66, d. efter 1801. - Blandt mindst 6 børn 2 døtre:

Maren Rasmusdatter, ca. 1792-1867. Gift 3. gang 1830 i Kvanløse med Ole Christensen, ca. 1799-1875, husmand på Havremarken i Kvanløse Sogn.

Johanne Marie Olsen, 1831-1900 (19.3. på Kbh.s Kommunehospital). Gift med Friedrich Christian Theodor Abel, f. 7.1.1830 i Kbh. (Skt. Petri), d. 1902, nagelsmed på Christianshavn.

Anne Rasmusdatter, ca. 1799-1864, sidst i Holbæk. Gift sen. 1836 med Mads Pedersen, 1802-18(67?), husmand i Oldhuse på købstaden Holbæks mark, se nedenfor.

Karen Petrine Pedersen/Petersen, 1839-1911, bosat i København, ugift.

Anna Elisabeth Abel, 1869-1953. Gift 1900 med Edmundt/Egmont Harald Petersen, 1860-1914.

Egmont H. Petersens ovennævnte morfar Mads Pedersen, født 1802, var ikke hjemmehørende på Holbæk-egnen, idet han og hans 10 år yngre bror Anders var født i Damme (eller Dame) i Fanefjord Sogn på Møn.

Blandt deres forfædre var en indvandret tyskfødt soldat, Levin Zander, der har efterladt sig en mængde efterkommere på Møn. - Slægtslinjen ser således ud:

- 1 Levin Zander, født senest 1660 i Tyskland, død 1712, aftakket garder, fra 1697 gårdfæster i gl. nr. 9, matr.nr. 1 i (Lille) Damme i Fanefjord Sogn, der blev overtaget af nedennævnte svigersøn. Gift senest 1685-90 med Kirsten Hansdatter, død 1705(?), datter af Hans Clausen og hustru Mette Laursdatter i gården gl. nr. 6 i samme by. - Bl.a. en datter:
- 2 Thrine Levinsdatter, født omkr. 1690, død efter 1757. Gift 1. gang ca. 1707 (ca. 1702?) med Morten Nielsen, død 1733, overtog 1712 svigerfaderens gård i (Lille) Damme, søn af Niels Pedersen i Røddinge i Stege/Damsholte Sogn og hustru Avens Mortensdatter (gift 1677). Gift 2. gang ca. 1733 med Ole Laursen, død 1757. - Bl.a. en datter:
- 3 Magdalene Christine Mortensdatter, født ca. 1708-09, død 1789. Gift 1. gang ca. 1734 med Mads Hansen, død 1750, fæster af fødegården gl. nr. 18, matr.nr. 2 i (Lille) Damme i Fanefjord Sogn, søn af Hans Madsen og hustru. Gift 2. gang ca. 1750 med Jens Hansen, død efter 1771 i gården i Damme. - Bl.a. en søn:
- 4 Levin Zander (Sander) Madsen, født ca. 1739-40, død 1809, fæster af gård gl. nr. 1/matr.nr. 6 i Bredemad i Tostenæs i Fanefjord Sogn. Gift ca. 1763 med enken Margrethe Andersdatter, ca. 1736-1816, gift 1. gang ca. 1756 med Jens Larsen, død 1763, og datter af Anders Giertsen i Tostenæs og hustru Birthe Hansdatter. - Bl.a. en søn:
- 5 Peder Sandersen, født 1777, død efter 1839, husmand i Damme, matr.nr. 33, og fra senest 1834 gårdmand i Hårbølle, matr.nr. 21, begge dele i Fanefjord Sogn. Gift 1802 med Ane Kirstine Jørgensdatter, formentlig født 1778 i Kokseby i Fanefjord Sogn som datter af Jørgen Larsen, husmand, og hustru Maren Andersdatter. - Blandt parrets 9 børn, født i Damme 1802-19, ovennævnte Mads og Anders (født 1802 og 12), begge bosat ved Holbæk.

For tips og gode oplysninger takkes Lis L. Larsen, København, og Hans Ole Petersen, lokalhistorisk arkiv i Stege.

Småstykker

Slægtshistorisk Forening, Odense, kan med glæde meddele, at Slægtsforskertræffet lørdag 8. april 2000 er en realitet! Der er foreløbig tilmeldt ca. 140 deltagere. - Træfkataloget med bl.a. praktiske oplysninger forventes udsendt ca. 15. februar, så der er god tid til at træffe aftale om samkørsel, anekontakt mv. - På glædeligt gensyn i Odense.
M.v.h. Jytte Skaaning, formand.

Hans H. Worsøes nyttige bog *Slægtshistorie i Sønderjylland - en vejledning* er udkommet 1999 i 2. reviderede (forøgede) udgave på 165 sider og koster 178 kr. Bogen er udgivet af Historisk Samfund for Sønderjylland, Haderslevvej 45, 6200 Aabenraa ☎ 74 62 46 83.

Mormonkirkens IGI-kort for Danmark findes nu på Internettet, se inlæget i Slægten nr. 20, s. 47.

Oversigt over SLÆGTENS forlags udgivelser

- 1 *Slægtsforskning - din Danmarkshistorie*. (ISBN 87-985050-9-2) 4. udg., 1997, 12 s., 5 kr.

Kort introduktion til slægtsforskning. Her forklares de absolut nødvendige grundbe-

greber og fortælles, hvor på biblioteket bøger for slægtsforskere findes. Desuden oplyser en aktuell adresseliste om de statslige arkiver og de slægtshistoriske foreninger i og uden for SSF.

- 2 **Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!** (ISBN 87-90331-07-9) 4. udg., 1998, 44 s., 20 kr.
Præsenterer over 500 titler af den righoldige litteratur for slægtsforskere. - Litteraturliste tilegnet Hans H. Worsøe på 60 årsdagen 1992.
- 3 **Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd.** (ISBN 87-984-484-0-4) 2. udg., 1997, 24 s., 20 kr.
Med udgangspunkt i den store sognefogedforordning 1791 fortælleres om denne lokale myndighedspersons arbejdsområder. Desuden oplysninger om hvervet som lægdsmand samt om Dannebrogsmændenes Hæderstegn. - Temahæfte tilegnet SSFs daværende formand Ingvar Musaeus på 70 årsdagen 1993.
- 4 **Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og gæld!** (ISBN 87-90331-06-0) 4. udg., 1998, 32 s., 20 kr.
Kortfattet hjælpemiddel til studiet af skifter - en 14 siders ordliste med forklaring på mange af skifternes gamle ord og begreber, artikler om bl.a. afholdelse af skifte, en oversigt over de myndigheder, der afholdt disse, og en litteraturliste. - Temahæfte tilegnet SLÆGTENS første kasserer Peter Kudsk på 50 årsdagen 1998.
- 5 **Sogn, herred - kirkebøgerne på Statens Arkiver.** (ISBN 87-90331-14-1) 4. udg., 1999, 72 s., 25 kr.
Praktisk hjælpemiddel til at finde de rigtige mikrokort med kirkebogen fra det rette sogn, herred og amt. - Med kirkebøgerne fra samtlige landets sogne på alle Statens Arkiver er dette hæfte med bl.a. pastoraternes/sognenes numre og kirkebøgernes begyndelsesår u-undværlig, både under forbedelserne derhjemme og på selve læsesalen. - Hæftet kan også benyttes til at finde sognets folketælling.
Udgaven indeholder et tillæg om *flere end 150 kirkebogs-nøgler (afskrifter/registre)*, Lengnicks kirkebogsuddrag og S. Nygårds sedler (bl.a. kirkebogsuddrag).
- 6 **Slægtsforskere: Lad os stå vagt og værne!** (ISBN 87-90331-04-4) 2. udg., 1998, 56 s., 20 kr.
Hæfte om militære emner som lægdsruller, disses forkortelser, stambøger, det militære sprog, introduktion til Forsvarets Arkiver, krigsdeltagermedaljer mv.
- 7 **Gemmesider - fra nr. 1-10 (1990-94)**
Red. Anton Blaabjerg. (ISBN 87-90-331) 1999, 88 s., 25 kr.
SLÆGTENS første numre er forlængst udsolgte. I hæftet her genudgives derfor de artikler fra bladets første 10 numre, som ikke indgår i temahæfter, som fortsat genoptrykkes. - Hæftet udsendes som en hilsen efter Birgit Øskovs 40 årsdag 1999.
- 8 **Nutiden og Valdemar Sejrs Slægtsforskning og Danmarks historie.** Af Anton Blaabjerg. (ISBN 87-90331-13-3) 2000, ca. 60 s., 25 kr. (*forsinket*)
1999 blev udnævnt til middelalderår - med hundredvis af aktiviteter og udstillinger på museer mv. landet over.
Derfor genudgiver SLÆGTEN det udsolgte hæfte *Valdemar og nutiden*, som ved årsskiftet 1991/92 blev udgivet af *Slægthistorisk Forening for Viborg og Omegn*. Den nye udgave er både rettet, forøget og forbedret med særligt henblik på slægtsforskning i middelalderen. - Flere slægtslinjer er medtaget!
- 9 **Skanderborg Rytterdistrikt. - Uddrag af samtlige bevarede 3.002 skifter 1680-1765.** Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-985050-6-8) 1995, 296 s., 130 kr.
Referat med samtlige arvinger i de mange skifter fra rytterdistriktet mellem Vejle, Brande, Silkeborg og Århus. - Register over arveladere og ægtefæller, 6.226 navne; desuden en liste over skifternes fordeling på sogne og lokaliteter.
- 10 **Litteraturfortegnelse 1980-85. Litteratur for slægthistorisk interesserede.** - Personalhistorie. Lokalhistorie. Arkiv-

væsen. Udarbejdet af Ingvar Musaeus. (ISBN 87-985050-8-4) 1996, 120 s., 40 kr.

Godt 1.000 titler vedr. personal- og lokalhistorie samt arkivvæsen udgivet 1980-85. De lokalhistoriske titler opført i topografisk orden, amt for amt, sogn for sogn; under sognene henvises til de personalhistoriske titler, som desuden er opført alfabetisk. - Udgivelsen er forløberen for SSFs litteraturliste, der siden 1987 findes i *HVEM FORSKER HVAD*, og den lukker hullet mellem Dorthe Gissels fortegnelse over dansk slægtslitteratur 1973-79 (*Personalhistorisk Tidsskrift* 1982) og listerne i *HVEM FORSKER HVAD*.

11 *Er du i familie med bryggerne? - Slægterne bag J.C. og Carl Jacobsen på Carlsberg.* - Publiceret af Birgit Øskov og Anton Blaabjerg. (ISBN 87-90331-02-8) 1997, 90 s., 30 kr.

Omfangsrig anetavle for Carl Jacobsen, 1842-1914, tilbage til 1600-tallet og endnu længere tilbage. - 25 efterslægtslinjer viser forbindelser til kendte og ukendte før og nu.

Anetavlens personer er ikke omtalt i den traditionelle rækkefølge: Generation for generation, men i slægtslinjer: Slægt efter slægt.

Oplyser om bl.a. den fædrene slægt af vendsysselske bønder (bl.a. Clemen- og Løve- eller Levi-slægterne fra egnen ved Aså og Melholt). Dertil parykmager-slægten Holst fra Thisted og Aalborg, den norske slægt Hille- eller Hellemann fra Stavanger, præsteslægterne Hofmann og Lind fra Norge, den dansk-norske slægt Scavenius fra København og Stavanger, garver- eller feldberederslægten Sæbye fra Thisted og Aalborg med afstamning via den gamle herredsfogedslægt fra Fleskum Herred fra Kjørulf-slægten, præsteslægterne Steenstrup og Vogelius samt orgelbygger-slægten Bodtzen, slægten Søltoft med afstamning fra de gamle Ribe-slægter Baggesen, Friis, Stage, Klyne m.fl., samt de vestjyske slægter Balbebye og Dahl fra Strandbjerggaard og

Vadskærgaard. - Fra anetavlens personer henvises til litteratur med fyldigere oplysninger.

25 slægtslinjer viser forbindelser til bl.a. Carl Jacobsens mors næstsøskendebarn: En skomager i Vejle, der kvalte sin kone og blev halshugget 1839! - Desuden forbindelser til forfatterne Leif Panduro og Alexander Kielland, eventyreren Jørgen Jürgensen (Kongen af Island) og hans nevø, den humoristiske tegner Fritz Jürgensen - samt en lang række slægtsforskere!

12 *Voer og Nim samt Nørvang herreder. - Uddrag af samtlige bevarede 2.959 skifter i herredernes godser og hospitaler 1716-1850.* - Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-90331-05-2) 1997, 291 s., 130 kr.

I retskredsen Voer og Nim herreder ved Skanderborg og Horsens ligger godserne Rask, Serridslevgaard, Stensballegaard, Tamdrup Bisgaard, Tyrrestrup, Urup og Klags Mølle samt hospitalerne i Hansted og Horsens, hvortil kommer øen Endelave. - Erik Brejls uddrag af skifterne fra nabo-området Skanderborg Rytterdistrikt er velkendte, og i lighed hermed er også her medtaget samtlige arvinger, lavværger og formyndere i uddragene. Personregisteret omfatter afdøde og ægtefæller. Hertil kommer en oversigt over skifternes fordeling på lokaliteter. - Brejls gennemgang har vist, at landsarkivets registre mangler henvisninger til ikke færre end 120 skifter fra Rask og Stensballegaard.

Som tillæg genudgives Erik Brejls uddrag af alle bevarede 660 godsskifter fra Nørvang Herred ved Vejle, nemlig skifteprotokollerne fra godserne Agersbøl, Brandholm, Grundet og Højgaard, Hvolgaard, Laage, Mindstrup, Skovgaard og Stougaard.

13 *Det står skrevet i kirkebøger, skøder, skifter, folketællinger og mange andre arkivalier.* Samlet og bearbejdet 1990-98 af Jens Peder Skou. (ISBN 87-90331-09-5) 1998, 365 s., 175 kr. Forfatteren er født 1922, uddannet som mi-

krobiolog, sluttelig dr.agro. 1979; efter 30 års ansættelse ved Forsøgscenter Risø samt en periode som professor ved Roskilde Universitetscenter kastede han sig over udforskningen af sin egen slægt.

Resultatet fremlægges her i bogform på ikke færre end godt 360 sider! - Og til belysning af forfædrene og stammødrenes livsforhold er bogen *ikke* fyldt med lange afskrifter af skøder, fæstebreve og skifter o.s.v., som i bund og grund keder i al fald de læsere, der ikke har et meget intenst forhold til de nærmere eller oftest fjernere aner; og for alle andre end efterkommerne er disse fuldstændige afskrifter af dokumenter oftest uden større interesse.

Derimod fortælles *instruktivt, kortfattet* - ofte med uddrag af de fundne dokumenter - om de mange forfædre og stammødre i ca. 60 kapitler, hver omfattende slægtslinjer med naturlig indbyrdes samhörighed. Beretningen starter med slægtslinjens ældst påviselige stamfar og følger så linjen frem mod vor tid. - Kapitlerne er forsynet med gode oversigtstavler.

Bogen indeholder *epokegørende nyheder om den yngre Sadolin/Sadel-slægt og dens afstamning fra slægten Høfding, gode oplysninger om de ældste præstefamilier i Virring-Essenbæk og Lyngå-Skjød*. - Og rigtig mange *bondeslægter i Skanderborg Rytterdistrikt* er fulgt tilbage til *15- og 1600-tallet som i f.eks, Alken, Firgaard og Svejstrup - en enkelt linje i Mesing tilbage til 1400-tallet!*

14 Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det! (ISBN 87-90331-10-9) 1999, 44 s., 20 kr.

Hæfte med artikler, der belyser forskellige overvejelser vedr. færdiggørelse af indsamlet slægtshistorisk materiale. Hvordan skal vi gøre det - hvad skal vi tænke igennem, før vi gør noget - og hvem er målgruppen? Gode begrundelser, metoder, former og tips, således at vi kan komme i gang med at gøre - noget ved alle vore notater. Desuden indeholder hæftet en større artikel om "en hidtil ukendt gren af Anton Blaabjergs an-

tafle", hvor en slægtsforsker grundigt viser, hvordan han gør noget - ved det!

Temahæfte tilegnet **SLÆGTENS** redaktør Anton Blaabjerg på 50 årsdagen 1999.

15 Tørrild Herred. Uddrag af de 894 skifter i herredets godser 1721-1816. Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-90331-16-8) 1999, 88 s., 40 kr.

Vest for Vejle ligger Tørrild Herred, og i skifteprotokollernefor godserne Brandbjerg, Engelsholm, Haraldskær og Lerbæk samt hedekolonien Randbøl Hede er bevaret knap 900 skifter. - Uddragene omfatter samtlige arvinger, lavværger og formyndere. Hæftets personregister omfatter arveladerne, altså de afdøde og disses ægtefæller; desuden indeholder hæftet et stedregister over skiftelokaliteterne.

Rabatpriser

- *for pjecen 1:* Rabatpris ved køb af 40 stk. og 100 stk. henholdsvis 4 og 3 kr.
- *for temahæfterne 2-4 samt 6 og 14:* Rabatpris ved køb af 15 og 40 stk. af samme hæfte henholdsvis 12 og 10 kr.
- *for hæfterne 5 og 7-8:* Rabatpris ved køb af 12 og 40 stk. af samme hæfte henholdsvis 15 og 12 kr.
- *for bogen 10:* Rabatpris ved køb af 40 stk. 25 kr. pr. stk.

Priserne er inkl. moms, men excl. forsendelse. - Publikationerne bestilles hos **SLÆGTENS** ekspedition: Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76. E: bojen@daks.dk